

Czy niemiecka brygada powinna zostać rozlokowana na Litwie?
str. 10-11

Jak szkoły poradziły sobie z pandemią
str. 14

KURIER WILEŃSKI

14-15 marca 2023 r.

Nr 30 (19241)

Cena 0,80 euro

**11 marca w Wilnie:
delegacja Sejmu RP,
nagroda dla polskiej uczennicy**

str. 4

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Fot. Orestas Gurevičius, ELTA

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. nacz.:
Brugita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojć, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VŠĮ „Kurier Wilenski“
Druk: VŠĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 3000 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzega sobie prawo
do skracania i adiustacji tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

„Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu
Polonia i Polacy za Granicą 2021.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Aleksander Borowik

Kolejny absurd reżimu Łukaszenki. Białoruś znów znalazła sobie powód do uderzenia w Polskę. Tym razem posłużono się... żubrami. Tamtejsze MSZ wydało oświadczenie, w którym stwierdzono, że wybudowana na granicy

Komentarz dnia

Żubry-migranci

polsko-białoruskiej zapora zagraża tym majestatem zwierzętom.

Skąd nagle taka „troška” o żubry? I to nie np. resortu ds. przyrody, a politycznego działu. Białoruskie ministerstwo spraw zagranicznych sprecyzowało, że „mur zbudowany przez Polskę na granicy z Białorusią zagraża bezpieczeństwu żubrów”. Zdaniem urzędu ogrodzenie doprowadzi do izolacji i zubożenia populacji żubra jako gatunku najbardziej wrażliwego genetycznie. Strona polska, zmuszona do odpowiedzi na taki ciemnogród, zaznaczyła tylko, że „pula genowa żubrów jest w zasadzie ograni-

czona, ponieważ wszystkie pochodzą od tych samych osobników, które pojawiły się tam w latach 20. XX wieku w wyniku działań ratunkowych ówczesnego rządu polskiego”.

Nie udało się Łukaszence z genetycznym wzbogaceniem Europy, wypychając ordy, otumanionych obiecanych szczęściem nielegalnych migrantów, to teraz martwi się o zdrowie żubrów...

Tymczasem Polska najeżyła się. Dosłownie. Rozpoczęła stawianie dodatkowych umocnień obronnych — jeży przeciwczołgowych. Tym razem na pancerną migrację zmutowanych sąsiadów. ■

Trzy pytania do...

...**Karoliny Dilytė**, kierowniczk ds. komunikacji spółki pożytku publicznego Sveikas Miestas

Rozmawiała Justyna Giedrojć

1. Sveikas Miestas zaprasza do udziału w darmowych treningach samoobrony. Kto może wziąć w nich udział?

Zapraszamy wszystkich chętnych w wieku od 13 do 80 lat. Doświadczeni trenerzy pokażą podstawy samoobrony, m.in. jak prawidłowo należy użyć balonika gazowego czy posługiwać się latarką taktyczną. Osoby, które zechcą kontynuować naukę, będą mogły to zrobić zapisując się na

płatny kurs samoobrony w spółce „Savigynos akademija”, we współpracy z którą organizujemy treningi. Zajęcia z samoobrony nie tylko pomagają sformować zachowania umożliwiające odparcie ataku silniejszego napastnika, ale także podnieść pewność siebie oraz zminimalizować stres towarzyszący w niebezpiecznych sytuacjach.

2. Kiedy i gdzie odbędą się najbliższe zajęcia?

19 marca, w niedzielę, w akademii koszykówki NBA Basketball School przy ul. Žemynos 14. Trening potrwa od godz. 15.00 do 16.30.

3. Czy potrzebna jest rejestracja?

Należy uwzględnić, że liczba miejsc jest ograniczona, dlatego wszyscy zainteresowani naszą ofertą powinni pośpieszyć się z rejestracją. Można to zrobić za pośrednictwem strony activevilnius.lt. Treningi cieszą się wielką popularnością, za każdym razem uczestniczy w nich ponad 100 osób. ■

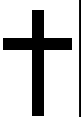
„Ci, których kochamy, nie umierają nigdy, bo miłość, to nieśmiertelność” —
Emily Dickinson

Łączymy się w bólu i smutku oraz składamy wyrazy głębokiego współczucia

Koleżance Renacie Piotrowskiej

z powodu śmierci Ukochanego Taty

Dyrekcja oraz grono pedagogiczne Gimnazjum im. Szymona Konarskiego w Wilnie

Oscary 2023 za nami. Wielkim wygranym został film „Wszystko wszędzie naraz” duetu The Daniels, który zdobył łącznie 7 statuetek, w tym za najlepszy film. Powody do radości miały też gwiazdy tego filmu – wybitna Michelle Yeoh została pierwszą Azjatką nagrodzoną w kategorii najlepsza aktorka **Fot. EPA-ELTA**

1,2 proc. od podatku dochodowego dla „Kuriera Wileńskiego”

Wraz z początkiem marca na Litwie ruszyło deklarowanie dochodów i majątku ludności za 2022 r. W tym roku można złożyć deklarację majątkową do 2 maja.

Podobnie jak w ubiegłych latach, każdy z nas, kto płaci podatek od dochodu (od wynagrodzenia, działalności gospodarczej lub innej), może przekazać dla organizacji – w tym przypadku dla redakcji „Kuriera Wileńskiego” – 1,2 proc. od wpłaconego w 2022 r. do Państwowej Inspekcji Podatkowej podatku dochodowego.

Apelujemy do Czytelników o przekazanie na re-

dakcję „Kuriera Wileńskiego” tych 1,2 proc. Płatnika podatku to nic nie kosztuje, a dla nas jest wydatną pomocą. Dlaczego warto przekazać „Kurierowi Wileńskiemu” 1,2 proc. od podatku? Żeby na Litwie mogła istnieć i się rozwijać polska gazeta. Twoja pomoc, Czytelniku, będzie znaczącym wsparciem naszych skromnych redakcyjnych sił.

Jak można wesprzeć „Kuriera Wileńskiego”? Wystarczy do 2 maja 2023 r. złożyć elektronicznie wniosek FR0512. Możemy go przekazać za pośrednictwem EDS (Elektroninio deklaravimo sistema) po wejściu na stronę ht-

[tps://deklaravimas.vmi.lt](https://deklaravimas.vmi.lt), wybierając Deklaravimas > Pildyti formą. Wniosek złożony po 2 maja br. nie będzie rozpatrywany. Zostanie on także odrzucony, jeżeli w terminie przed 2 maja br. nie złożymy deklaracji podatkowej GPM311 za 2022 rok.

Wszelkie dodatkowe informacje dotyczące składania deklaracji FR0512 można uzyskać na stronie internetowej www.vmi.lt lub telefonicznie pod nr tel. 1882.

Aby wypełnić wniosek FR0512 należy wpisać kod identyfikacyjny naszej redakcji (jmonės kodas 300073186). ■

Łączymy się w smutku i składamy wyrazy serdecznego współczucia i żalu

Panu Ministrowi Janowi Dziedziczakowi

Pełnomocnikowi Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą z powodu śmierci ukochanej **Mamy**.

Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”

Imieniny

14 marca

Afrodyzji, Bożeciecha, Eutychiusza, Ewy, Fawila, Jakuba, Leona, Łazarza, Matyldy, Piotra, Pamela

15 marca

Gościmira, Heloizy, Klemensa, Krzysztofa, Leokrycji, Longina, Ludwika, Luizy, Matrony, Nikandera, Placyda, Probusa, Zachariasza

Cytat dnia

„Silna, wiarygodna, solidarna – taka jest Polska w NATO i takie jest NATO w Polsce. 24 lata w najsilniejszym Sojuszu na świecie” – powiedział premier Polski Mateusz Morawiecki

Liczba dnia

20,1 proc. respondentów

głosowałoby na obecnego prezydenta Gitanasa Nausędę, gdyby wybory prezydenckie na Litwie odbyły się w najbliższą niedzielę, wynika z opublikowanych w poniedziałek, 13 marca, danych sondażu przeprowadzonego przez spółkę Spinter tyrimai

11 marca: dzień, w którym staliśmy się wolnymi

Litwa jako pierwsza odważyła się wyrwać z sowieckiego imperium. Świętowanie 33. rocznicy niepodległości obfitowało w nawiązania do historii, a także wyrazy solidarności z walczącą Ukrainą.

Rozpoczynając uroczyste posiedzenie Sejmu RL, przewodnicząca Viktorija Čmilytė-Nielsen zacytowała słowa filozofa i publicysty Leonidasa Donskisa: „Dzięki 11 marca stałem się wolnym człowiekiem. Wolność przyszła do mnie jako fundamentalne wydarzenie w moim życiu”.

Jak zauważyła, akt o przywróceniu niepodległego państwa litewskiego, jako dokument prawny, nie zrodził w jednej chwili niepodległego państwa ze wszystkimi jego atrybutami, ale mówiąc słowami Donskisa — stworzył fundamentalne wydarzenie w życiu społeczeństwa, którego świadomość czyni człowieka wolnym.

„Kiedy ta wolność jest realizowana zgodnie z publicznie głoszonymi zasadami demokratycznego zarządzania, następuje zadziwiająca transformacja — ludzie stają się obywatelami” — mówiła Čmilytė-Nielsen.

Uczestnicy uroczystości w Sejmie RL uczcili minutą ciszy walczących o wolność i zmarłych sygnatariuszy. Szczególną uwagę poświęcono zmarłemu 16 lutego założycielowi Ligi Wolności Litwy, Antanasowi Terleckasowi.

POCHÓD Z LITEWSKĄ I UKRAIŃSKĄ FLAGĄ

Następnie uroczystości przeniosły się na plac Niepodległości, gdzie odbyła się świąteczna ceremonia wciągnięcia na maszty flag trzech państw bałtyckich. W uroczystej ceremonii na placu Niepodległości wzięli udział: przewodnicząca Sejmu RL Viktorija Čmilytė-Nielsen, prezydent Gitanas Nausėda, premier Ingrida Šimonytė oraz reprezentująca władze RP marszałek Sejmu Elżbieta Witek i pierwszy przywódca niepodległej Litwy, przewodniczący Rady Najwyższej – Sejmu Restytucyjnego, sygnatariusz Aktu Przywrócenia Niepodległości, Vytautas Landsbergis.

Świętowanie 33. rocznicy niepodległości obfitowało w nawiązania do historii, a także wyrazy solidarności z walczącą Ukrainą **Fot. Orestas Gurevičius, ELTA**

W uroczystym pochodzie aleją Giedymina do placu Katedralnego niesione były w tym roku nie jedna, ale dwie flagi — za trójkolorową flagą litewską niesiono w pochodzie żółto-niebieską flagę Ukrainy, która od przeszło roku broni swojej niepodległości przed rosyjską agresją. Podczas uroczystej mszy św. za ojczyznę arcybiskup wileński, Gintaras Grušas, wezwał zebranych, by „otrzymawszy dar wolności, pracowali osobistym i społecznym przykładem, aby zabezpieczyć ją dla przyszłych pokoleń”.

MAŁY KRZYSZTOF DLA UCZENNICY „SYROKOMLÓWKI”

11 marca w Wilnie to również dzień wręczania statuetek Małego Krzysztofa tym uczniom wileńskich szkół, którzy rozślawiają Wilno i Litwę swoimi osiągnięciami w dziedzinach nauki, kultury i sztuki, sportu oraz wolontariatu, wręczono statuetki. W tym roku wśród laureatów znalazła się uczennica Gimnazjum im. Władysława Syrokomli w Wilnie,

Ewa Rawłuszewicz, która, jak czytamy w uzasadnieniu nagrody, swoim talentem i wyjątkowym głosem zaszczyliła już sobie sympatię wileńskiej społeczności, jest dobrze znana mniejszości polskiej mieszkającej na Litwie. Osiągnięcia uczennicy „Syrokomłówny” wraz z polskim Zespołem Pieśni i Tańca „Wilenka” promują kulturę i tradycje Polaków mieszkających na Litwie na poziomie międzynarodowym.

***

11 marca na Litwie jest obchodzony Dzień Odrodzenia Niepodległości Litwy. Święto upamiętnia rok 1990, gdy Rada Najwyższa Republiki Litewskiej ogłosiła proklamację „O przywróceniu niepodległości państwa litewskiego”. Litwa była pierwszą republiką Związku Sowieckiego, która ogłosiła niepodległość. Wśród sygnatariuszy Aktu Niepodległości byli również litewscy Polacy: Czesław Okińczyc, Zbigniew Balcewicz i Medard Czobot.

Ilona Lewandowska
na podstawie: lrs.lt, vilnius.lt, inf.wl.

Marszałek Sejmu RP w Wilnie poruszyła temat polskiej mniejszości

W piątek, 10 marca, marszałek Sejmu Polski Elżbieta Witek przybyła na Litwę. Podczas dwudniowej wizyty, związanej z obchodami Dnia Odrodzenia Niepodległości Litwy, spotkała się z prezydentem Gitanasem Nausėdą, przewodniczącą Sejmu Viktoriją Čmilytė-Nielsen, premier Ingridą Šimonytė, a także z Polakami mieszkającymi na Litwie.

W rozmowach poruszano kwestie bezpieczeństwa w regionie, jak też problemy polskiej mniejszości.

— Zbliża się szczyt NATO w Wilnie, trwa rosyjska napaść na Ukrainę. Polska i Litwa razem się bronią przed Łukaszenowskim atakiem migracyjnym i borykają się z innymi wyzwaniami — w tak napiętym harmonogramie znalazło się miejsce też dla polskiej mniejszości narodowej. Pani marszałek zawsze podczas wizyt znajduje czas na spotkanie z Polakami i zapoznanie się z ich problemami, wysłuchanie, ludzki kontakt — mówi Rajmund Klonowski, prezes Federacji Polskich Mediów na Wschodzie, dziennikarz BM TV, publicysta i dziennikarz „Kuriera Wileńskiego”.

JEDEN Z NAJWAŻNIEJSZYCH PARTNERÓW POLSKI

W pierwszym dniu oficjalnej wizyty na Litwie Elżbieta Witek rozmawiała także z przewodniczącą litewskiego parlamentu Viktoriją Čmilytė-Nielsen i premier Ingridą Šimonytė oraz spotkała się z miejscowymi Polakami. „Litwa jest jednym z najważniejszych partnerów Polski. Łączy nas intensywna współpraca dwustronna i regionalna, położenie geograficzne i wyzwania, chociażby w dziedzinach bezpieczeństwa oraz infrastruktury. Łączą nas inicjatywy i aktywność podejmowana na arenie międzynarodowej” — mówiła Elżbieta Witek.

NIEUGIĘTA WALKA O WOLNOŚĆ OJCZYZNY

W drugim dniu oficjalnej wizyty marszałek Elżbieta Witek wraz z posłami z Polsko-Litewskiej Grupy

Marszałek Sejmu RP Elżbieta Witek spotkała się także z mieszkającymi na Litwie Polakami, w tym — z najmłodszym pokoleniem

Fot. Aleksander Zieliński, Kancelaria Sejmu

Parlamentarnej uczestniczyła w uroczystym posiedzeniu litewskiego parlamentu z okazji święta narodowego.

„To dzień, który upamiętnia nieugiętą walkę Litwinów o wolność ich Ojczyzny, języka ojczystego, prawa do samostanowienia. To święto Litwinów, ale również obywateli Litwy wszystkich narodowości, także Polaków, którzy mieszkają na Litwie. Litewska deklaracja niepodległości była ważnym elementem procesu rozpadu Związku Sowieckiego, co z pewnością przyczyniło się do ostatecznego obalenia »żelaznej kurtyny«” — zaznaczyła Elżbieta Witek podczas sobotniego wystąpienia w trakcie sesji Sejmu RL.

Polska delegacja spotkała się także z prezydentem Litwy Gitanasem Nausėdą oraz wzięła udział w ceremonii podniesienia flag państw bałtyckich na wileńskim placu Niepodległości.

„NIE USTANIEMY W ROZMOWACH I PROPOZYCJACH”

Marszałek Sejmu RP wraz z uczestnikami delegacji spotka-

ła się także z mieszkającymi na Litwie Polakami. „Jesteście najlepszymi ambasadorami polskości poza granicami kraju — podkreśliła Witek.

— Wszędzie, gdzie Polacy są, podtrzymują polski język, polskie tradycje, kulturę, obyczaje. To jest coś pięknego, bo choćby nie wiem, co się na świecie zadziało, to jeśli będziemy się czuli Polakami w najdalszym zakątku świata, zawsze się odnajdziemy” — dodała.

Podczas rozmów z przedstawicielami litewskich władz w Wilnie Marszałek Sejmu RP poruszyła temat polskiej mniejszości na Litwie, w tym — problemów z dostępem do nauki w języku polskim.

„Nie ustaniemy w rozmowach i propozycjach, by ten temat był podjęty i rozwiązany” — podkreśliła Elżbieta Witek.

Jak dodała, kwestia ta powinna być podejmowana także w dwustronnych kontaktach między parlamentarzystami. ■

Opr. H.A. na podst.: sejm.gov.pl, inf. wł.

Moskopia czy Rosja?

Ukraina chce zmienić nazwę państwa-agresora

Prezydent Wołodymyr Zełenski nie wyklucza, że Ukraina oficjalnie zmieni nazwę Rosji na Moskwę. Odpowiednia petycja na stronie prezydenta pojawiła się jeszcze jesienią ubiegłego roku. Strona rosyjska, tradycyjnie w ostrych słowach, skrytykowała pomysł.

Antoni Radczenko

Petycja na oficjalnej stronie prezydenta została umieszczona 23 listopada 2022 r. Autorka petycji pisze, że termin „Moskopia”, z punktu widzenia historycznego, jest bardziej uzasadniony niż „Rosja”. „Taką nazwę używa się w europejskich i niektórych azjatyckich językach. Na wielu historycznych mapach XVI-XIX w., które były produkowane w Europie przed i po zmianie nazwy z Carstwa Moskiewskiego na Imperium Rosyjskie, taka nazwa funkcjonuje” — napisano w dokumencie. W petycji pisze się, że nazwa Rosja lub Imperium Rosyjskie funkcjonują dopiero od 22 października 1721 r., kiedy po zakończeniu wojny północnej rosyjski car Piotr I został ogłoszony cesarzem Wszechrusi. Tę datę uważa się za powstanie Imperium Rosyjskiego.

Zełenski nie wyklucza, że Ukraina oficjalnie zmieni nazwę Rosji na Moskwę
Fot. EPA-ELTA

CESARZ WSZECHRUSI

Ten tytuł był używany przez przedstawicieli dynastii Romanowów do 1917 r. Ciekawostką jest, że Europa nie od razu zaakceptowała nowy tytuł. Przykładowo, Królestwo Prus oraz Holandia od razu uznały władców Rosji za cesarzy. Szwecja, która była głównym przegranym wojny północnej, tytuł uznała rok później. Turcja zaakceptowała nową nazwę w 1739 r., Wielka Brytania w 1742 r., Francja w 1745, a Hiszpania w 1759 r. Rzeczpospolita Obojga Narodów, chociaż od czasów saskich faktycznie była protektoratem Rosji, sam tytuł uznała dopiero w roku 1764 r.

Autorka petycji zaproponowała oficjalną zmianę nazwy Rosji na Moskwę, terminu „rosyjski” na „moskiewski” oraz Federacji Rosyjskiej na Federację Moskiewską. Zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem urząd prezydenta ma obowiązek rozpatrzyć petycję, jeśli

podpisy złożyło 25 tys. osób. Kiedy odpowiednia liczba podpisów została zebrana, prezydent Wołodymyr Zełenski polecił zbadanie możliwości zmiany nazwy Rosji na Moskwę. Prezydent ukraińskiego państwa, motywując swoją decyzję, wytłumaczył, że nazwy geograficzne (dotyczy to też nazw państw) podlegają ustalonym regulacjom prawnym, dlatego sprawa zmiany nazwy wymaga odpowiednich badań. „Zwróciłem się do premiera z prośbą o dokonanie całościowego opracowania tej kwestii z włączeniem instytucji naukowych oraz poinformowaniem mnie i autora petycji o wynikach tych działań” — oświadczył Zełenski.

PROPOZYCJA AMBASADORA

Wcześniej z podobną propozycją wyszedł ambasador Ukrainy przy ONZ, Serhij Kyslycia, którego zdaniem nazwy państw w różnych

językach mogą się różnić. „Weźmy Magyarország, po ukraińsku to Uhorszczyna, po angielsku — Hungary, po niemiecku — Ungarn, a po polsku — Węgry. Oesterreich to po angielsku Austria, a po słowacku — Rakusko” — tłumaczył w listopadzie minionego roku dyplomata.

Na reakcję Rosji nie trzeba było długo czekać. Członek Dumy, Boris Czernyszow z Liberalno-Demokratycznej Partii Rosji (ugrupowania założonego przez zmarłego kontrowersyjnego polityka rosyjskiego Władimira Żyrinowskiego), oświadczył, że do tego typu inicjatyw można odnosić się wyłącznie z uśmiechem na twarzy. Natomiast deputowany „Jednej Rosji”, Oleg Morozow, określił pomysł strony ukraińskiej „kompleksem politycznego karła”.

Rzeczniczka prasowa rosyjskiego MSZ, Maria Zacharowa, oświadczyła, że inicjatywa jest „dowodem na prośbę stworzenia antyrosji”.

6.>>

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Tymczasem wiceprzewodniczący Rady Bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej oraz były prezydent — Dmitrij Miedwiediew, który wcześniej był „liberalną twarzą elit rosyjskich”, a obecnie jednym z najzacieklejszych zwolenników wojny — jest oburzony ukraińską petycją, toteż zaproponował zmianę nazwy Ukrainy na „Świńska Rzeszę Bandery”.

SPÓR O RUŚ KIJOWSKĄ

Spór o Ruś Kijowską między Rosją a Ukrainą trwa od dłuższego czasu. Jeszcze bardziej zaostrzył się tuż przed rozpoczęciem pełnowymiarowej wojny w Ukrainie. Prezydent Federacji Rosyjskiej Władimir Putin kilkakrotnie mówił o Rusi Kijowskiej jako kolebce państwowości rosyjskiej, dając do zrozumienia, że Ukraińcy de facto są Rosjanami.

Takie podejście zwalczają ukraińscy politycy i historycy. Wspomniany już Kysłyca, w swym wywodzie sprzed kilku miesięcy, bez ogródek oznajmił, że Rosja, przywłaszczając dziedzictwo Rusi Kijowskiej, zwyczajnie dokonała kradzieży. Podobnego zdania jest ukraiński politolog, historyk i publicysta Ołeksandr Palij, który wskazuje na odmienny charakter władzy w Rosji i Ukrainie. O ile w Rosji zawsze panowała absolutna władza

monarchy, o tyle w Ukrainie zawsze była żywa tradycja demokratyczna.

— Sicz Zaporoska była naturalną kontynuacją wcześniejszej historii Ukrainy. Jej demokratyzm narodził się z wiecowego samorządu miast i anarchicznego systemu dawnych Słowian. Ta anarchiczność występuje również wśród innych Słowian. W obliczu osłabienia władzy książęcej po mongolskim ataku oraz zwiększeniu presji ze strony ludów koczowniczych, a także z powodu zwiększonej migracji kupców, myśliwych i rybaków, była potrzeba na stworzenie silnej organizacji społecznej. Sicz jawi się jako coś nowego, ale w rzeczywistości jest przykładem samorządności społecznej, która występowała wcześniej — dzieli się opinią z „Kurierem Wileńskim” Ołeksandr Palij. ■

■ Miedwiediew jest oburzony ukraińską petycją Fot. Wikipedia

Nowy „Lidl” w Wilnie

16 marca sieć detaliczna „Lidl” otworzy swój kolejny sklep w Wilnie. Nowy sklep „Lidl” będzie czynny w dzielnicy Karolinki przy ul. L. Asanavičiūtės g. 1H.

Będzie to już czwarty sklep „Lidl” otwarty w tym roku i z kolei 22. sklep tej sieci w Wilnie. W dniu otwarcia sklep będzie czekał na klientów od godz. 8.00, ale normalnie będzie czynny w godz. 7-22.

W sklepie zatrudniono około 30 pracowników, zamontowano 11 kas, w tym 6 samoobsługowych. Nowy sklep „Lidl” otworzy swoje podwoje w pobliżu Parku Bajek. Sieć handlowa uporządkowała opuszczony wcześniej teren garażowy, który od teraz będzie atrakcyjnym miejscem dla mieszkańców miasta. Otwarcie nowego sklepu przyczyniło się do poprawy infrastruktury drogowej Wilna: pojawiły się nowe ścieżki dla pieszych i rowerzystów, łączące ul. L. Asanavičiūtės z zachodnią i północną częścią działki sklepu „Lidl”. Jest też nowo wybudowana droga dojazdowa.

Aby uchronić mieszkańców przed ewentualnym hałasem podczas rozładunku towaru, zamontowano częściowo zadaszoną rampę przeładunkową. Zamontowano również nowe oświetlenie ścieżek pieszych i rowerowych oraz postawiono ławki. Wokół sklepu posadzono około 900 różnych krzewów i drzew. Zachowano również wszystkie drzewa, które rosły na terenie.

Na Litwie obecnie działa 68 sklepów „Lidl”.

L24.lt

Fot. Marlena Paszkowska

Emilia Kuncewicz zwyciężczynią 34. Olimpiady Literatury i Języka Polskiego

Anna Pieszko

Coroczne święto języka polskiego, jakim jest olimpiada polonistyczna, zostało podsumowane 10 marca w wyjątkowo uroczystej oprawie. Uczestników olimpiady oraz ich nauczycieli na uroczystość podsumowania konkursu zaproszono po raz pierwszy do wileńskiego Ratusza. Wydarzenie uświetniły wspaniałe występy wokalne Ewy Rawłuszewicz, utwory fortepianowe wykonał Karol Leszczyński, zagrał też zespół smyczkowy ze Szkoły Muzycznej im. Balysa Dvarionasa.

Po trwających dwa dni eliminacjach pisemnych oraz ustnych spośród 29 uczestników komisja wyłoniła zwycięzców. Pierwsze miejsce przyznano Emilii Kuncewicz, uczennicy Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie (polonistka Teresa Król).

— Nie odczuwam euforii, bo czeka na mnie kolejny etap olimpiady w Polsce. Jestem z siebie zadowolona i czuję się szczęśliwa, ale też mam świadomość, że jeszcze dużo pracy przede mną. Jestem bardzo wdzięcz-

na mojej polonistce, pani Teresie Król, za ogrom pracy, który włożyła w przygotowania do olimpiady. Ta wygrana to wynik pracy nie tylko mojej, ale również mojej polonistki — podkreśla Emilia w rozmowie z „Kuriernem Wileńskim”.

Dwie drugie lokaty zajęli Jakub Wojniłło z Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie (również polonistka Teresa Król) oraz Radosław Bartoszewicz z Gimnazjum im. Władysława Syrokomli w Wilnie (polonistka Barbara Dajnowicz).

Trzecie miejsce na podium przyznano trzem uczestnikom. To Justyna Bogdiun z Gimnazjum w Ejszyszkach (polonistka Wacława Iwanowska), Katarzyna Łucja Cytacka z Gimnazjum im. Władysława Syrokomli w Wilnie (polonistka Łucja Minowicz) oraz Daniel Daukszewicz z Gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej w Białej Wacie (polonistka Aleksandra Bojarin).

Wyróżnienia Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu RL zostały przyznane: Joannie Dacewicz z Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w

Bezdanach (polonistka Edyta Klimaszewska), Gabrieli Jankowskiej z Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach (polonistka Bożena Bandalewicz), Augustynowi Ozarowskiemu z Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach (polonistka Krystyna Turkot) oraz Dorocie Agacie Petkun z Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie (polonistka Elwira Bielawska).

Dziesiątka laureatów będzie reprezentować Litwę w zawodach ogólnopolskich na LIII Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego w Warszawie, która się odbędzie 19–20 kwietnia.

Organizatorami wydarzenia były: Samorząd m. Wilna, Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu RL, Litewskie Centrum Nieformalnej Edukacji Uczniów, partnerami — Szkoła Muzyczna im. Balysa Dvarionasa oraz Gimnazjum im. Wł. Syrokomli w Wilnie. Nagrody rzeczowe ufundowały: Ambasada RP w Wilnie, Instytut Polski w Wilnie, Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”, Uniwersytet Wileński. ■

■ Zwycięska dziesiątka 34. Olimpiady Literatury i Języka Polskiego Fot. Marian Paluszkiewicz

Teksty Cohena zabrzmiały w Pałacu Balińskich w Jaszunach

Do świata poezji i tekstów Leonarda Cohena zaprosił widzów aktor Stanisław Górka. Spektakl w jego wykonaniu pt. „Pieśni Miłości i Nienawiści” zaprezentowany w ramach Festiwalu „Idy Teatralne 2023” odbył się w przededniu Dnia Kobiet w Pałacu Balińskich w Jaszunach.

Anna Pieszko

Na przedstawienie licznie przybyli nie tylko jaszunianie, ale też goście z Wilna czy Solecznik. Na wydarzenie zaprosiło Centrum Kultury Samorządu Rejonu Solecznickiego, sprawiając dodatkowo miłą niespodziankę paniom — kwiatek z okazji Dnia Kobiet.

Przedstawienie zostało spięte najbardziej znanym i popularnym utworem Cohena „Hallelujah”. „Nie miałem pojęcia, kim jestem ani dokąd zmierzam. Wiedziałem tylko, że będę dokumentował to marne życie” — wprowadził do przestrzeni poetyckiego świata Cohena aktor Stanisław Górka, w mistrzowski sposób zanurzając publiczność w intymnej przestrzeni znanego poety, pisarza i piosenkarza.

„Pieśni Miłości i Nienawiści” to spektakl w adaptacji i reżyserii Sławomira Gaudyna na podstawie prozy, wierszy i piosenek Leonarda Cohena (w tłumaczeniach: Macieja Karpińskiego, Macieja Zembatego oraz Wojciecha Flańczyńskiego). Aktorowi Stanisławowi Górcie przy fortepianie towarzyszył Jerzy Derfel.

Stanisław Kazimierz Górka — to polski aktor teatralny, filmowy i telewizyjny, pedagog. Jest absolwentem Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie. Od 1979 — nauczyciel akademicki w PWST w Warszawie, w 1987 uzyskał stopień doktorski, a w 2002 habilitację. Od 1977 aktor Teatru Współczesnego w Warszawie, a od 1993 lider Towarzystwa Teatralnego Pod Górkę. Ponadto występował w Teatrze Dramatycznym, Teatrze Nowym i Centrum Łowicka w Warszawie, Bałtyckim Teatrze

Stanisław Górka w mistrzowski sposób zanurzył publiczność w intymnej przestrzeni Leonarda Cohena **Fot. FB/Šalčininkų kultūros centras**

Dramatycznym w Koszalinie i Teatrze Polskim w Bydgoszczy. Największą popularność telewizyjną przyniosła mu rola Zbigniewa w serialu „Plebania”. Prof. Stanisław Górka w 2011 roku odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi, w 2013 — Medalem Gloria Artis; w 2015 odebrał z rąk Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego akt nadania tytułu profesora sztuk teatralnych.

Leonard Cohen (1934–2016), stawiany dziś na równi z Okudźawą, Wysockim czy Brelem, urodził się w Montrealu w 1934 r. w religijnej rodzinie kanadyjskich Żydów. Nawiązania do Boga, odwołania do Biblii, biblijne cytaty są obecne w wielu jego utworach. Twórcy „Pieśni Miłości i Nienawiści” skupili się na wątku przedstawiającym stosunek Cohena do

współczesnego mu świata, miłości, kobiet.

Spektakl „Pieśni Miłości i Nienawiści” prezentowany był w ramach corocznego, już 16. Festiwalu „Idy Teatralne 2023”, organizowanego przez Polski Teatr „Studio” z Wilna w dniach 1 marca — 30 maja 2023 roku, między innymi ku uczczeniu Międzynarodowego Dnia Teatru. Przedstawienie zostało przyjęte gorącymi oklaskami publiczności. Na zakończenie spotkania słowa podziękowania dla artystów oraz gospodarzy wydarzenia skierowali Lilia Kiejzik, kierowniczka Polskiego Teatru „Studio” z Wilna oraz Edward Kiejzik, aktor wileńskiego teatru oraz dyrektor Pałacu Kultury w Trokach, zapraszając na kolejne spektakle w ramach Festiwalu „Idy Teatralne 2023”. ■

Czy niemiecka brygada powinna zostać rozlokowana na Litwie?

Dwuznaczne stanowisko Niemiec w sprawie rozlokowania na Litwie własnej brygady wywołuje niepokój w naszym kraju.

Antoni Radczenko

Szef resortu obrony zapewnia, że Niemcy są wiarygodnym sojusznikiem. Tymczasem analityk Marius Laurinavičius dodaje, że w najbliższej perspektywie rozmieszczenie całej brygady u nas jest zwyczajnie niemożliwe.

Marius Laurinavičius sądzi, że fizyczna obecność całej brygady na Litwie jest pożądana, ale to nie jest główną kwestią naszego bezpieczeństwa.

— Moje stanowisko, jeszcze nawet przed pełnowymiarową wojną w Ukrainie, było takie, że musimy nie tylko odstraszać przeciwnika, ale realnie wzmocnić obronę kraju. To są dwie diametralnie różne rzeczy. Wzmocnianie obrony polega na tym, że musimy realnie ocenić, na ile starcza nam własnych sił i jakie siły muszą być rozlokowane na naszym terytorium, aby było faktycznie obrończone w przypadku jakiegokolwiek kryzysu — komentuje w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” analityk ds. bezpieczeństwa i Rosji.

WIZYTA MINISTRA

7 marca na Litwę z oficjalną wizytą przybył minister obrony Niemiec Boris Pistorius, który obserwował ćwiczenia wojskowe „Griffin Lightning” na poligonie w Podbrodziu z udziałem niemieckich żołnierzy. „To nie jest kwestia, co planują Niemcy, tylko co NATO uważa za potrzebne. Mamy przeznaczoną dla Litwy brygadę i Litwa obecnie rozpoczęła proces przygotowania odpowiedniej infrastruktury” — oświadczył dziennikarzom niemiecki polityk, zaznaczając, że ostateczną decyzję, czy cała brygada powinna fizycznie znajdować się na Litwie, ma zostać podjęta na szczycie NATO w Wilnie.

Przed wizytą w Wilnie niemieckie pismo „Der Spiegel” opublikowało artykuł pt. „Brygada Widmo”. Minister ochrony kraju Arvydas Anušauskas

Minister obrony Niemiec Boris Pistorius i litewski szef resortu ochrony, Arvydas Anušauskas. Fot. Julius Kalinskas, ELTA

sądzi, że nie warto wyrabiać opinii o stanowisku Berlina w sprawie niemieckiej brygady w naszym kraju na podstawie medialnych nagłówków. „Sądzę, że do zrozumienia całej sytuacji trzeba używać własnej głowy, a nie tytułów z »Der Spiegel«. W tym przypadku ten dziennikarz również był na Litwie. Ten artykuł był napisany przed wizytą. Po wizycie nie widziałem żadnej jego publikacji” — mówił minister w ubiegłym tygodniu w wywiadzie dla Żinių radijas.

Litewski dyplomata oraz ekspert ds. geopolitycznych Albinas Januška skrytykował stanowisko w sprawie niemieckiej brygady oraz liderów Zachodu, że niby wywierają wpływ na Ukrainę, aby ta rozpoczęła negocjacje z Rosją w sprawie pokoju. „Powiedziałbym w ten sposób: jeśli Rosjanie nie przegrają — co jest możliwe — to w ogóle Europa może przestać istnieć. Nie zostanie Unia Europejska jako taka, nie będzie wartości, na których opiera się UE” — oświadczył dyplomata w rozmowie z portalem delfi.lt.

Wcześniej Januška mówił, że Litwa musi zabiegać o stały pobyt pol-

skich sił zbrojnych na naszym terytorium, ponieważ Polska bardziej adekwatnie ocenia sytuację w regionie niż Niemcy.

UZBROJENIE, A NIE ŻOŁNIERZE

Czy faktycznie stanowisko Niemiec zagraża bezpieczeństwu Litwy?

— Na to pytanie można odpowiedzieć i „tak”, i „nie”. Mówiąc o perspektywie krótkoterminowej, to rozlokowanie brygady na Litwie jest niemożliwe nie tylko z powodu stanowiska Niemiec, ale zwyczajnie dlatego, że Litwa po prostu do tego nie jest przygotowana. To jest oczywiste. Wszelkie więc rozmowy o tym, że brygada może zostać przerzucona w ciągu miesiąca, trzech miesięcy lub pół roku, są bezsensowne. To jest niemożliwe, dlatego stanowisko Niemiec, w perspektywie krótkoterminowej, w żaden sposób nie zagraża naszemu bezpieczeństwu — dzieli się refleksjami z naszym dziennikiem Laurinavičius.

10.>>

Zdaniem rozmówcy dyskusja na Litwie idzie w nieprawidłowym kierunku.

— W oczywisty sposób, z punktu widzenia obrony kraju, lepiej byłoby, aby cała brygada była rozlokowana na stałe u nas. Z drugiej strony, w mojej opinii, problem trzeba w ten lub inny sposób rozwiązać. Ten problem istnieje. Generalnie wszyscy od dawna wiedzieli o stanowisku Niemiec w tej kwestii. Niemcy od dawna ukształtowały taką pozycję, że nigdy nie chcą przewodniczyć w jakiejś sprawie, dopóki ktoś inny tego się nie podejmie, dlatego musimy szukać rozwiązań. W pierwszej kolejności musimy rozmawiać z Niemcami na wszystkich szczeblach. To będzie długotrwały proces. Musimy też rozmawiać z innymi naszymi sojusznikami należącymi do NATO. Moim zdaniem, w pierwszej kolejności Litwa nie powinna dążyć do jak najszybszego fizycznego umieszczenia żołnierzy na naszym terytorium, tylko przeniesienia na Litwę całego uzbrojenia brygady. Jeśli będziemy mieli rozlokowane w 100 proc. całe uzbrojenie, to przerzuce-

nie żołnierzy będzie kwestią kilku dni, najwyżej dziesięciu — podkreśla rozmówca.

Analitik dodaje, że musimy uświadomić sobie, że NATO to jesteśmy my.

— Nie patrząc na to, że jesteśmy w sojuszu już sporo lat, to w wypowiedziach nadal można dostrzec takie zdania, że jest NATO i jesteśmy my. Dlatego dopóty problem z naszym bezpieczeństwem nie jest ostatecznie rozwiązany, to jest to problem całego NATO. Więc jeśli jest możliwość rozlokowania obok żołnierzy niemieckich, żołnierzy innych państw, to trzeba to zrobić. Oczywiście, priorytetem są żołnierze amerykańscy. Bo jeśli kogoś Rosjanie naprawdę się boją, to są to Amerykanie. Innych boją się zdecydowanie mniej. Po drugie, Stany Zjednoczone są jedynym krajem na świecie, który może nie tylko obronić się przed atakiem, ale również rozgromić Rosję — podkreśla rozmówca.

POLSCY ŻOŁNIERZE

W przypadku pomysłu rozlokowania na terytorium Litwy wojsk

polskich Marius Laurinavičius ma dwojakie zdanie.

— Polska faktycznie jest liderem wśród NATO, jeśli chodzi o kwestię obronności, dlatego dobre relacje z naszym sąsiadem są priorytetem w polityce zagranicznej Litwy — mówi analitik.

Deklaracja Polski o przeznaczeniu na obronę 4 proc. PKB, sądzi rozmówca, jest bardzo dobrą wiadomością dla Litwy. Wojska polskie i tak jednak stacjonują w pobliżu litewskiej granicy, dlatego przerzucenie ich na terytorium Litwy nie będzie miało zasadniczego znaczenia dla naszego bezpieczeństwa.

— Jeśli zbyt skoncentrujemy się na sprowadzeniu sił zbrojnych RP, to możemy stracić możliwość rozlokowania u nas jakichś dodatkowych jednostek wojskowych innych państw. Inne kraje NATO, które mają inny pogląd na sytuację, mogą powiedzieć „macie polskich żołnierzy, którzy są wystarczający dla waszego bezpieczeństwa”. To nie byłby do końca dobry scenariusz dla Litwy — podkreśla analitik. ■

Jeśli będziemy mieli rozlokowane w 100 proc. całe uzbrojenie, to przerzucenie żołnierzy będzie kwestią kilku dni” — sądzi analitik Marius Laurinavičius **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Otwarcie wystawy „Pakt zbrodniarzy”

W piątek, 10 marca, w przeddzień Dnia Odrodzenia Niepodległości Litwy na ulicy Ofiarnej w Wilnie uroczystie odsłonięta została wystawa plenerowa „Pakt zbrodniarzy” przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej.

Ilona Lewandowska

Otwierając wystawę, Dorota Mamaj, kierująca Instytutem Polskim w Wilnie, podziękowała za współpracę partnerom projektu — Instytutowi Pamięci Narodowej i Centrum Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy.

„»Pakt zbrodniarzy« to wyjątkowa wystawa. Została przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej w 2022 r. w 83. rocznicę podpisania paktu Ribbentrop-Mołotow. 23 sierpnia 1939 r. w Moskwie podpisano pakt o nieagresji pomiędzy Związkiem Sowieckim i Rzeszą Niemiecką, który został poszerzony o tajny protokół, zakładający podział niepodległych państw: Polski, Litwy, Łotwy, Estonii i Finlandii. Hitler i Stalin wspólnie przygotowali Europie i całemu światu okrutną wojnę o niespotykanych dotąd rozmiarach. Polacy byli pierwszymi ofiarami tej wojny” — powiedziała szefowa Instytutu Polskiego w Wilnie.

„Hitler i Ribbentrop za swoje czyny zapłacili śmiercią. Pierwszy w obliczu klęski popełnił samobójstwo w bunkrze Kancelarii Rzeszy w Berlinie. Drugi został skazany na karę śmierci przez Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze. Stalin, Mołotow i inni sowieccy przywódcy oraz ich podwładni do dzisiaj nie tylko nie zostali rozliczeni, ale bywa, że ich zbrodnie są w ogóle kwestionowane” — podkreśliła Mamaj, zapraszając do obejrzenia wystawy.

NIEPRZYPADKOWY CZAS I MIEJSCE

Dr Arūnas Bubnys, dyrektor generalny Centrum Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy, w swoim przemówieniu wskazał na nieprzypadkowość miejsca, jak również daty otwarcia wystawy.

„Tytuł tej wystawy jest bardzo wymowny. Jesteśmy na ul. Ofiar-

■ Przedstawiciele organizatorów wystawy

nej, tuż obok Łukiszek. W budynku obok mieściły się instytucje, które w czasie okupacji niemieckiej, jak i sowieckiej odpowiedzialne były za mordy, więzienia i cały terror wobec mieszkańców Litwy. Dlatego otwieramy tę wystawę w marcu, a nie w sierpniu? Z litewskiego punktu widzenia dzisiejsza data jest bardzo odpowiednia. Jutro obchodzimy święto przywrócenia niepodległości, a ta wystawa przypomina o pakcie, który na 50 lat pozbawił Litwę niepodległości” — zważył Bubnys.

W czasie uroczystości głos zabrał również dr Marek Jedynak, dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku. „Cieszę, że wystawa w języku litewskim i polskim będzie mogła przybliżyć ten zbrodniczy pakt, będzie mogła pokazać, jak trudne było dochodzenie do niepodległości zarówno przez naród litewski, jak i naród polski, bo oba nasze narody doskonale wiedzą, jak długo trzeba było walczyć o niepodległość” — powiedział przedstawiciel IPN.

TEN SAM CEL OKUPANTÓW

W rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Marek Jedynak zwrócił uwagę na podobieństwo celów obu uczestników paktu.

— 23 sierpnia 1939 r. Związek Sowiecki i Niemcy zawarły sojusz, którego skutkiem był podział stref wpływów w Europie Wschodniej i agresja na Polskę. Sojusz sowiecko-niemiecki oznaczał w praktyce IV rozbiór Polski. Wydarzenia te na zawsze pozostaną nie tylko symbolem pogardy wobec prawa międzynarodowego, ale przede wszystkim uosobieniem zbrodniczej współpracy Hitlera i Stalina przeciw wolnym narodom Europy Środkowo-Wschodniej. Polska stała się pierwszą ofiarą tej zmywy i swoistym poligonem doświadczalnym dla obu systemów totalitarnych. Pomimo różnic ideologicznych polityce terroru prowadzonej przez obu okupantów przyświecał ten sam cel — wymazanie z mapy świata państwa polskiego i unicestwienie narodu polskiego — ocenia rozmówca.

12.>>

Przedstawiciel IPN zauważył, że wywołanie przez III Rzeszę wojny przesłoniło rolę drugiego wojny agresorów.

— Musimy pamiętać o tym, że Związek Sowiecki, wbrew temu, co twierdziła sowiecka propaganda i cześć „pożytecznych idiotów” na Zachodzie, wcale nie był państwem „miłującym pokój”, a miał zaborcze plany wobec Europy i wiązał ogromne nadzieje z wybuchem wojny. Do dzisiaj na Zachodzie popularna jest wersja, jakoby Stalin, podpisując ten układ, działał w intencji defensywnej, usiłując uchronić Związek Sowiecki przed wciągnięciem w wojnę, do której kraj ten nie był jeszcze przygotowany. W istocie, długo oczekiwana przez komunistów „wojna imperialistyczna” w środku i na zachodzie Europy otwierała drogę do ekspansji terytorialnej, której celem było zbudowanie imperium komunistycznego — wyjaśnia historyk.

TEMAT NADAL AKTUALNY

Dyrektor białostockiego oddziału IPN zauważył, że również współczesny imperializm rosyjski kwestionuje podstawy suwerenności i integralności terytorialnej państw naszego regionu.

— Jego istotą jest ciągły rozrost terytorialny, zaś prawdziwym dramatem sąsiadujących z Rosją narodów i państw było to, że znalazły się na drodze tej ekspansji. Aktywna rola Polski w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, w tym jej zdecydowana postawa wobec rosyjskiej agresji, spowodowały kampanię antypolskiej nagonki i fake newsów koordynowanych na Kremlu oraz podjęcie szeregu agresywnych działań skierowanych bezpośrednio przeciwko bezpieczeństwu państwa polskiego. Musimy pamiętać, że tylko w ścisłym sojuszu państw sprzymierzonych między Bałtykiem a Morzem Czarnym możemy przeciwstawić się ekspansjonizmowi rosyjskiemu. Tylko razem jesteśmy silni — podkreśla Jedynek. ■

**Fot. Natalia Krzywicka/
IPN Białystok**

W czasie uroczystości głos zabrał również dr Marek Jedynek, dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku

W budynku obok mieściły się instytucje, które w czasie okupacji niemieckiej, jak i sowieckiej odpowiedzialne były za terror wobec mieszkańców

Wystawa plenerowa „Pakt zbrodniarzy” przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej

Jak szkoły poradziły sobie z pandemią

Honorata Adamowicz

Pandemia Covid-19, która sparaliżowała życie społeczne, również nauczyła wielu cennych rzeczy. Jeśli chodzi o zmiany, jakie nastąpiły w szkołach, ta krytyczna sytuacja nauczyła wielu elastyczności, pokazała, jak ważna jest otwartość na innowacje i szukanie różnorodnych sposobów uczenia się. Jednocześnie pandemia pokazała, jak ważna i niezastąpiona jest żywa komunikacja, więź między ludźmi, bycie razem — w klasie, w szkole, w społeczności.

NAUCZANIE ZDALNE SPORYM WYZWANIEM

W nadesłanym „Kurierowi Wileńskiemu” oświadczeniu z Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu napisano, że globalny lockdown nałożony z powodu pandemii i nagłe przejście na nauczanie zdalne były sporym wyzwaniem dla całej społeczności edukacyjnej — dyrektorów szkół, nauczycieli, uczniów, ich rodziców. Każdy musiał zaakceptować „nową rzeczywistość” w bardzo krótkim czasie. Niektóre społeczności szkolne na początku pandemii były zaniepokojone brakiem sprzętu komputerowego, innym brakowało pewnych umiejętności.

ZAKUPIONO I ROZDANO PONAD 45 TYS. KOMPUTERÓW

„Jednak zarówno nauczyciele, jak i uczniowie dostosowali się do okoliczności. Niedobór sprzętu komputerowego dla szkół pomogły rozwiązać samorządy oraz państwo. Samo państwo kupiło komputery i inne potrzebne narzędzia do nauki zdalnej za prawie 16 mln euro w latach 2020–2021. W sumie zakupiono i rozdano szkołom ponad 45 tys. komputerów” — napisano w komunikacie.

Aby pomóc nauczycielom w zdalnym organizowaniu edukacji, w krótkim czasie stworzono szereg cyfrowych treści edukacyjnych, z których nauczyciele mogą nadal korzystać. W oświadczeniu resortu oświaty za-

Globalny lockdown nałożony z powodu pandemii i nagłe przejście na nauczanie zdalne były sporym wyzwaniem dla społeczności edukacyjnej **Fot. Pixabay.com**

znaczono, że wiele uwagi poświęcono szkoleniu samych edukatorów, więc zgromadzona wiedza nauczycieli i doskonalone umiejętności w różnych dziedzinach przydają im się nawet po zakończeniu pandemii. Stowarzyszenia nauczycieli, aby pomóc nauczycielom, jak i uczniom, zorganizowały różne projekty i konsultacje online.

PLAN KOMPENSACJI

„Analizując wnioski z badań osiągnięć uczniów w okresie pandemii, nie zaobserwowano znacznego pogorszenia osiągnięć, jednak istnieją przesłanki, by sądzić, że osiągnięcia części uczniów zostały obniżone, a różnice między różnymi szkołami i samorządami nieznacznie się zwiększyły. Aby wypełnić luki w wiedzy spowodowane kształceniem na odległość, został stworzony Narodowy Plan Kompensacji za Straty Edukacyjne, swoją pomoc dla uczniów zaoferowało grono zainteresowanych grup — wykładowców uniwersyteckich, stowarzyszeń nauczycielskich, organizacji pozarządowych. Pomoc ta obejmowała nie tylko dzieci doświadczające trudności w uczeniu się, ale także działania po-

zaformalne, które pomagały utrzymać ich motywację do nauki, oraz emocjonalne wspieranie uczniów i nauczycieli” — wskazano w komunikacie resortu oświaty.

Program dobrego samopoczucia, obozy letnie i inne zajęcia pomogły uczniom kreatywnie spojrzeć na proces edukacyjny, poradzić sobie z negatywnymi emocjami, których doświadczyli.

WSPARCIE EDUKACYJNE I EMOCJONALNE

W nadesłanym oświadczeniu z ministerstwa podkreślono, że w czasie pandemii i po jej zakończeniu szkoły nadal zapewniają uczniom wsparcie edukacyjne i emocjonalne. Ta ostatnia czynność jest integralną częścią edukacji — aby zauważyć każde dziecko i jego stan emocjonalny. Jednocześnie nauczyciele, specjaliści ds. wsparcia edukacyjnego i administracja szkolne zwracają uwagę na uczniów, którzy doświadczyli trudności w nauce z powodu kształcenia na odległość — otrzymują oni dodatkowe konsultacje zgodnie z indywidualnymi potrzebami. ■

Mija Robaczywy Księżyc, opada walerianowa gorączka

Aleksander Borowik

Problemy ze snem, szczególnie w czasie pełni Księżycy, gonia ludzi do aptek, gdzie ci szukają zbawiennych środków na bezsenność. Najskuteczniejsze leki są na receptę, ale do kupienia są preparaty ziołowe, wobec których trzeba jednak zachować ostrożność.

Badania wykazały, że ludzki sen i aktywność mózgu są zsynchronizowane z fazami Księżycy. Obecnie ma się ku końcowi pierwsza przedwiosenna pełnia, zwana Robaczywą.

WALERIANA CZY MELATONINA?

Trudno zasnąć, a snowi towarzyszą ciągle przebudzenia — to jedno z najczęstszych zaburzeń, które może spotkać niemal każdego. Farmaceutka Jovita Aleknienė z wileńskiej apteki Eurovaistinė zauważa, że w takich przypadkach ludzie poszukują ekstraktów z ziół i suplementów diety, takich jak waleriana i melatonina. Farmaceutka wymienia główne różnice między nimi i zdradza, który z nich jest skuteczniejszy podczas zasypiania.

Waleriana — produkt najbardziej znany i popularny wśród klientów aptek.

— Waleriana od dawna znana jest jako środek nasenny, ale to nie do końca prawda — mówi Jovita Aleknienė i zaznacza, że pomagają się ona uspokoić, ale nie zasnąć. — Prawdopodobnie większość z nas słyszała od rodziny, zwłaszcza osób starszych, że waleriana pomaga zasnąć. Jest to częściowa prawda, ponieważ ekstrakt z korzenia kozłka lekarskiego może zmniejszyć niepokój i uspokoić umysł. Jednak dzięki większej liczbie badań wiemy teraz, że jego działanie jest w rzeczywistości bardziej uspokajające niż nasenne. Kozłek lekarski może mieć skutki uboczne — na przykład, jeśli się go spożywa przed pójściem spać. Człowiek uspokoi się, ale rano może czuć się senny i niespokojny — mówi farmaceutka.

■ Jovita Aleknienė Fot. Eurovaistinė.com

MELATONINA Z ORGANIZMU

O ile wyciąg z kozłka lekarskiego jest ekstrahowany z korzenia rośliny, o tyle melatonina jest naturalnie wytwarzana przez nasz organizm. I to właśnie ona odpowiada za jakość snu.

Melatonina jest naturalnym hormonem wydzielanym przez nasz mózg, który pomaga regulować rytm dobowy człowieka. Jest bardzo pomocna w zasypianiu w ciemności, ponieważ zarówno naturalne, jak i sztuczne światło spowalnia ilość uwalnianej melatoniny.

Farmaceutka mówi, że chociaż suplement melatoniny i ekstrakt z

waleriany mają pozytywny wpływ na układ nerwowy, to rodzice powinni zachować większą ostrożność, podając je dzieciom poniżej 13. roku życia. Według niej dzieciom poniżej tego wieku w ogóle nie zaleca się podawania melatoniny, a walerianę — tylko po konsultacji z lekarzem lub farmaceutą.

— Jeśli dorosły ma trudności z zasypianiem, powinien przyjmować suplement melatoniny 30 minut lub godzinę przed snem, kiedy organizm zaczyna stopniowo wytwarzać ten hormon naturalnie. Aby mieć jakościowy i głęboki sen oraz budzić się rano wypoczętym, ważne, aby wiedzieć, jakie jej ilości spożywać dla różnych grup wiekowych — mówi Jovita Aleknienė.

CENY EKSTRAKTÓW

Walerianowa nalewka (Valerijonų tinktura) 50 ml — jest tanim preparatem, bo kosztuje 1,63 euro. Trzeba też wiedzieć, że ekstrakt z waleriany zawiera niewielkie ilości alkoholu. Suplement melatoniny jest względnie drogi. Opakowanie 90 kapsulek, które wystarczają na trzy miesiące, kosztuje 14,30 euro, ale nie wywołuje skutków ubocznych. ■

■ W przypadku trudności z zasypianiem ludzie poszukują ekstraktów z ziół i suplementów diety, takich jak waleriana i melatonina Fot. Youtube.com

Dziesięciokrotny wzrost sprzedaży samochodów na Białoruś

W tym roku drastycznie wzrosła liczba samochodów przewiezionych z Litwy na Białoruś. Spekuluje się, że przez sąsiedni kraj, ze względu na niższe cła, pojazdy podróżują do Rosji.

Honorata Adamowicz

Valentinas Naujanis, szef kowieńskiego rynku samochodowego, uważa, że prawdopodobnie Białorusini dla siebie kupują samochody z lat 2010-2015 za 4–5 tys. euro, a nowsze, luksusowe auta są wywożone do Rosji.

Justina Kazragytė, rzeczniczka prasowa spółki rejestrów środków transportowych Regitra, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że firma świadczy usługi rejestracji pojazdów, dlatego może podzielić się statystyką dotyczącą widocznych zmian w rejestracji pojazdów.

— Według statystyk obserwujemy znaczny wzrost ruchu pojazdów na Białoruś. W tym roku w okresie styczeń–luty osoby z białoruskim obywatelstwem wywoziły z kraju 2,3 tys. pojazdów, kiedy w ubiegłym roku, tj. w okresie styczeń–luty 2022 r., osoby z białoruskim obywatelstwem na Białoruś wywoziły nieco ponad 260 samochodów — informuje Justina Kazragytė.

IMPORT NA UKRAINĘ

Największy szczyt importu aut na Ukrainę był odnotowany w ubiegłym roku, w maju-czerwcu, kiedy zniesiono cła. Wtedy masowo Ukraińcy jechali na Litwę po samochody. Teraz widać wyraźny spadek ruchu.

ZMIANY W SPRZEDAŻY SAMOCHODÓW NA BIAŁORUŚ

Valentinas Naujanis, szef kowieńskiego rynku samochodowego w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że od początku tego roku zaczęły zachodzić rekordowe zmiany w sprzedaży samochodów na Białoruś.

— Trudno idzie handel samochodami, ludzie nie kupują. Chodzą, rozglądają, ale nie kupują. Po Nowym

Roku sprzedać samochód jest jeszcze trudniej. Ale zauważyliśmy, że Białorusini stają się aktywniejsi. Nie powiem, że masowo kupują i wywożą samochody, ale zauważyliśmy, że są coraz bardziej aktywni. Coraz więcej kupują u nas samochodów. Do 2023 r. zainteresowania Białorusinów zakupem samochodów na Litwie prawie nie było, teraz znacznie wzrosło — zaznacza Valentinas Naujanis.

Średni koszt samochodów, które są transportowane na Białoruś, wynosi 4–5 tys. euro. Najpopularniejsze marki to: Volkswagen, Audi, Toyota.

ZMNIJSZONE CŁA DLA PEWNYCH GRUP SPOŁECZNYCH

— Ta aktywność Białorusinów zaczęła się, gdy zostały obniżone cła dla pewnych grup społecznych, dla rodzin wielodzietnych, weteranów, osób niepełnosprawnych. Takie osoby kupują zazwyczaj samochody nie

starsze niż z edycji 2010, ponieważ za auta z lat 2010–2015 roku cło jest mniejsze — informuje szef kowieńskiego rynku samochodowego.

SPRZEDAWCA MUSI WSKAZAĆ, KOMU SPRZEDAŁ SAMOCHÓD

Wraz z wejściem w życie nowego systemu rachunkowości transportowej właściciele mają obowiązek upublicznić transakcję. Sprzedawca musi wskazać, komu sprzedał samochód i jaki jest jego punkt końcowy. Spekuluje się, że pozwoliło to zobaczyć, jakiego rodzaju przepływy samochodowe faktycznie odbywają się do krajów wrogiego reżimu.

— Podejrzewamy, że samochody u nas kupują nie tylko na Białoruś. Te tańsze to prawdopodobnie Białorusini kupują dla siebie. Ale te droższe i nowsze to prawdopodobnie są wywożone do Rosji — dzieli się rozważaniami Valentinas Naujanis. ■

Najpopularniejsze samochody są transportowane na Białoruś; średni koszt pojazdu wynosi 4–5 tys. euro **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Toksyczna matka i dorosła córka – sukcesy i sabotaże

Ważne jest, by kobieta wychowana przez narcystyczną matkę odkryła własną tożsamość, swoje autentyczne „ja” **Fot. Pixabay.com**

Nie trzeba chyba przekonywać, że osoba wychowana przez narcystyczną matkę nie ma zbyt wysokiego poczucia wartości. Przekaz, jaki przyswoiła, brzmi: „Moja wartość tkwi w tym, co robię, a nie w tym, kim jestem”.

Może to doprowadzić do dwóch diametralnie różnych sposobów funkcjonowania. Jeden polega na realizowaniu wielkich ambicji i niierzadko perfekcjonizmie. Drugi na rezygnacji ze swoich aspiracji i siebie oraz na autosabotażu. Ambitna córka próbuje zdobyć uwagę, uznanie (miłość) innych poprzez gromadzone laury. Jak pisze terapeutka Karyl McBride, taka osoba jest bardziej „aktywnością ludzką” niż „istotą ludzką” zadowoloną z bycia sobą. Nierzadko odczuwa chroniczne wyczerpanie, nie potrafi zatroszczyć się o siebie. Dwoi się i troi, żeby się pokazać, wykazać i wciąż słyszy wewnętrzny głos: „To za mało!”. Być może nawet osiąga więcej niż inni, tylko jakim kosztem? Jeśli z determinacją dążysz do celu, dbając o siebie i doceniając swoje osiągnięcia, wszystko w porządku. Co innego, jeśli czujesz się wyczerpana, wydrenowana, a pochwały z zewnątrz tylko chwilowo wypełniają wewnętrzną pustkę, bo w końcu nie o nie chodzi... Zdaniem McBride sabotująca siebie dorosła

córka jest tak naprawdę wewnętrzną bliźniaczką ambitnej. Obie uwierzyły, że są nie dość dobre. Ta sabotująca po prostu nie próbuje udowodnić, że jest inaczej. Godzi się na bycie nieudacznicą, mniej czy bardziej świadomie się poddaje. Na złość matce, po swemu. Niewykluczone, że stępiła ból poprzez nałogi czy inne autodestrukcyjne zachowania.

Córki narcystycznych matek próbują wypełnić emocjonalną pustkę, poszukując opiekunów zastępczych. Mają wypaczony obraz miłości – myślą ją z zadowalaniem drugiej osoby. Trudno im zaufać innym albo ufają za bardzo. W ich domach uczucia były wypierane, a komunikacja zaburzona, oparta głównie na krytyce albo triangulacji (przekazywaniu informacji za pośrednictwem innych osób, np. ojca). Brakowało zdrowych granic. Takie kobiety czują się bardzo niepewnie w relacjach intymnych, ich związki z mężczyznami oparte są zwykle na zależności lub współzależności. Od matki nauczyły się, że miłość to jest to, co ktoś może zrobić dla ciebie (i odwrotnie).

Nikt nie jest w stanie zaspokoić naszych potrzeb z dzieciństwa, zwłaszcza takich, które nie do końca rozumiemy. Dlatego tak ważne jest, by kobieta wychowana przez narcystyczną matkę odkryła własną tożsamość, swoje autentyczne „ja”. ■

Poziomy cierpienia

Pozwalając sobie na człowieczeństwo, wzmacniamy zdolność radzenia sobie z trudnościami, stajemy się bardziej elastyczni w stosunku do emocji bolesnych i otwieramy się na więcej emocji przyjemnych.

Płacz. Jeśli tylko czujesz taką potrzebę, to zamknij się w pokoju i płacz. Badania dowodzą, że płacz ma właściwości uspokajające: prowadzi do uwolnienia substancji poprawiających samopoczucie, takich jak oksytocyna i pewne opioidy, które pomagają łagodzić smutek i stres.

Mów o bolesnych emocjach. Jeśli nie mieszkasz pod jednym dachem z osobą, z którą mógłbyś się w nie zagłębić, znajdź kogoś do rozmowy. Wyrażaj emocje, zamiast je tłumić, dziel się nimi, zamiast trzymać je w sobie. Sama rozmowa – z zaufanym przyjacielem lub z terapeutą – o trudnościach i wyzwaniach pomaga złagodzić napięcie i poprawić samopoczucie. Pisz o emocjach. Poświęć chociaż dziesięć minut, by opisać w dzienniku trudne doświadczenie, przez które przechodzisz. Pisz o tym, co czujesz, o czym myślisz i co dzieje się w twojej głowie teraz. Nie musisz przejmować się gramatyką, stylem czy nawet sensem – dziennik jest przeznaczony tylko dla ciebie, spisuj więc wszystko, co masz w sercu i co przyjdzie ci do głowy.

Str. przygotowała
Honorata Adamowicz
Fot. Pixabay.com

„Przemijalność” – wernisaż obrazów Czesława Połńskiego

W wileńskiej galerii „Šofar” czynna jest wystawa malarstwa Czesława Połńskiego pt. „Przemijalność”. Zaprezentowane są na niej obrazy olejne i akwarele.

Justyna Giedrojć

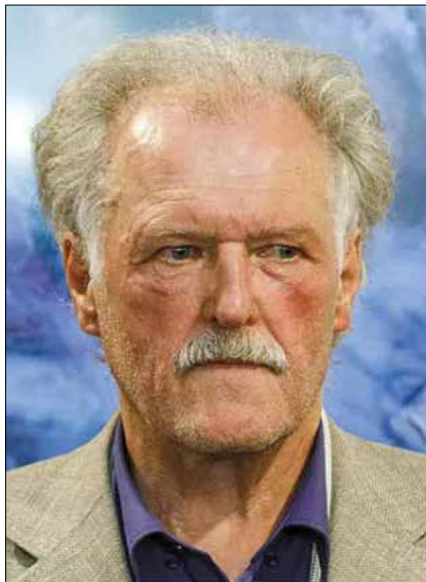
Jak mówi artysta, na obrazach zostały odzwierciedlone widoki, wspomnienia z dzieciństwa, najpiękniejsze chwile – to, co już przeminęło, a co warto było utrwalić.

BOGATY DOROBEK TWÓRCZY

Czesław Połński należy do grona czołowych artystów plastyków Litwy. Sławę zawdzięcza przede wszystkim ekspresjonistycznym, nastrojowym pejzażom oraz portretom. W jego twórczości dominują malarstwo olejne i akwarele, artysta jest też autorem wielu cykli rysunków. Jest członkiem Związku Plastyków Litwy, Stowarzyszenia Akwarelistów i Restauratorów Malarstwa Ściennego oraz klubu plastyków „Plekšne” (Flądra), należy do Twórczego Związku Polskich Artystów Malarzy na Litwie „Elipsa”. Brał udział w wielu wystawach grupowych oraz indywidualnych na Litwie i za granicą.

RESTAURATOR POMNIKÓW NA WILEŃSKICH NEKROPOLIACH

Na dorobek twórczy Czesława Połńskiego składają się nie tylko setki obrazów. Artysta jest też aktywnym restauratorem pomników na wileńskich nekropoliach. Zajmował się restaurowaniem rzeźby w kwaterze słynnych wydawców wileńskich, Zawadzkich, na cmentarzu św. Piotra i Pawła na Antokolu. Gdy wandale zniszczyli popiersie Joachima Lelewela na Rossie, umocnił i odrestaurował rzeźbę słynnego Polaka. Na wileńskiej Rossie artysta odrestaurował także wiele innych pomników, m.in.: Euzebiusza Słowackiego, ojca Juliusza, Jerzego Ordy, Władysława Syrokomli, Juliusza Kłosa, Heleny Piłsudskiej. Zajmował się też restauracją pomników na cmentarzu Bernardyńskim. Nazwisko Czesława Po-

Czesław Połński należy do grona czołowych artystów plastyków Litwy.
Fot. Marian Paluszkiwicz

łńskiego figuruje w nowym wydaniu encyklopedycznym „Kas yra kas Lietuvoje” (Kto jest kim na Litwie). Mistrz pędzla znalazł się w gronie osób, które wniosły znaczący wkład w różne dziedziny życia na Litwie.

PROFESJONALISTA W DZIEDZINIE MALARSTWA ŚCIENNEGO

Uzyskał prawo odnawiania dzieł tej miary, co freski Anriego Rublowa w soborach w Suzdalu i Włodzimierzu, polichromie Michelangela Pallonięgo w kościele i klasztorze w Pożajściu czy malarstwa ściennego w klasztorze karmelitów bosych przy kościele św. Teresy. Restaurował freski w kościołach Franciszkańskim, św. Janów, Bernardyńskim w Wilnie, jak też w świątyni św. Trójcy w Liszkowie. Pomagał też polskim konserwatorom w restaurowaniu fresków w budynku Ambasady RP, mieszczącej się w dawnym Pałacu Paców. Prace restauratorsko-konserwatorskie Czesław Połński wykonuje stojąc na specjalnym rusztowaniach, najczęściej pod samym sklepieniem świątyni.

***

Wystawa pt. „Przemijalność” (lit. Laikinumas) w galerii „Šofar” w Centrum Kultury i Informacji Żydowskiej (ul. Mėsinių g. 3a/5) potrwa do 1 kwietnia br. ■

■ Wystawa w galerii „Šofar” potrwa do 1 kwietnia br. Fot. autorka

„Ikony na skrzyniach po amunicji” – wystawa w Kiejdanach

15 marca, o godz. 17.30 w Muzeum Okręgowym w Kiejdanach (ul. Didžioji 19) zostanie otwarta wystawa prac ukraińskich artystów Sofiji Atlantovej i Oleksandra Klymenko (pseudonim artystyczny Olaf Clemensen) „Ikony na skrzyniach po amunicji”. Podczas otwarcia wystąpi ukraińska bandurzystka Alla Cheres. Zostanie także wyświetlony film dokumentalny „Wymazać naród”.

W 2014 r., w efekcie rosyjskiej agresji na Ukrainę, dwoje ukraińskich artystów – Sofija Atlantova i Oleksandr Klymenko – zaczęło tworzyć niezwykle oryginalny i wymowny projekt artystyczny, który polega na pisaniu ikon na skrzyniach po amunicji. Artyści zwrócili uwagę na to, iż wieka i dna tych skrzyń są bardzo podobne do desek, na których zazwyczaj maluje się ikony. To dziwne podobieństwo zainspirowało ich do rozpoczęcia projektu. O. Klymenko o projekcie m.in. mówi tak: „Starotestamentowa idea przekuwania »broni na lemiesz« jest zapłodniona nowotestamentowym motywem wyjścia z piekła (...). Jednak wyjście z piekła mogło nastąpić tylko jako zwycięstwo nad śmiercią, zwycięstwo przez śmierć”. Ikony tworzone na fragmentach skrzyń po amunicji symbolizują, tak jak krzyż, przemianę śmierci w życie.

Ikony w formie wystaw podróżują po świecie. Dotychczas były prezentowane w kilkunastu krajach i ponad 120 lokalizacjach (w tym np. w Parlamencie Europejskim). Na wystawie w Kiejdanach zostanie pokazanych 19 ikon z cyklu „Pietitus”.

Sofija Atlantova (ur. 1981 r. w Kijowie) – artystka, twórczyni ikon, pisarka. Studiowała w Kijowskim Państwowym Liceum Artystycznym im. T. G. Szewczenki i Narodowej Akademii Sztuk Wizualnych i Architektury.

Oleksandr Klymenko (ur. 1976 r. w Kijowie) – artysta, twórca ikon, krytyk sztuki, pisarz. Członek Narodowego Związku Artystów Ukrainy. Studiował w Narodowej Akademii Sztuk Wizualnych i Architektury oraz w Instytucie Historii Sztuki, Folkloru i Etnologii im M. Ryl-

skiego. Wykładał w Kijowskim Państwowym Instytucie Sztuki Dekoracyjnej i Stosowanej im. M. Boychuka.

Alla Cheres – bandurzystka, laureatka ogólnoukraińskich i między-

„Wymazać naród” (28 min.) w reż. Tomasza Grzywaczewskiego to dokument pokazujący zniszczenia na dziedzictwie kulturowym Ukrainy dokonane przez wojska rosyjskie od 24 lutego 2022 r. W produkcji zostały pokazane celowe zniszczenia ukraińskich zabytków od Lwowa, poprzez Czernichów, Iwanków, Kijów, Charków, aż po Izium i Bohorodyczne na wschodzie Ukrainy.

narodowych konkursów. Absolwentka Ukraińskiej Narodowej Akademii Muzycznej im. P. Czajkowskiego. Gra na unikalnym ukraińskim instrumencie ludowym – bandurze. Nauczycielka Kijowskiej Szkoły Artystycznej w klasie bandury i śpiewu. Występuje solo i w zespołach. Koncertowała w Europie Zachodniej i na Bliskim Wschodzie. Pochodzi z Irpienia w obwodzie kijowskim. Obecnie mieszka w Wilnie i aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym Litwy.

„Wymazać naród” (28 min.) w reż. Tomasza Grzywaczewskiego to dokument pokazujący zniszczenia na dziedzictwie kulturowym Ukrainy dokonane przez wojska rosyjskie od 24 lutego 2022 r. W produkcji zostały pokazane celowe zniszczenia ukraińskich zabytków od Lwowa, poprzez Czernichów, Iwanków, Kijów, Charków, aż po Izium i Bohorodyczne na wschodzie Ukrainy. Zbrodnie dokonywane na dziedzictwie kultury świeckiej i sakralnej, od zabytków archeologicznych po współczesne biblioteki i szkoły. Wypowiedzi ukraińskich przedstawicieli świata kultury pokazują obraz celowej walki barbarzyńskiego najeźdźcy z ukraińską tożsamością, walki, za którą ukraińscy bohaterowie oddają życie.

Film prezentuje również sposoby zabezpieczania i próby ochrony niszczonej architektury, jak i skalę pomocy, jaka jest i będzie potrzebna do ochrony i odbudowy dziedzictwa kulturowego znajdującego się na terenie Ukrainy. Film w języku angielskim z polskimi napisami.

Organizatorzy: Instytut Polski w Wilnie, Muzeum Okręgowe w Kiejdanach. ■

Szczeciński XXXIV Tydzień Kresowy: „Świtezianka” w Szczecinie i Goleniowie

Leszek Wątróbski

Zespół dał dwa koncerty — jeden w Szczecinie i drugi w Goleniowie, uczestniczył też w nabożeństwie w szczecińskiej Bazylice Archikatedralnej pw. św. Jakuba.

Wileński zespół miał też okazję zaśpiewać po niedzielnym nabożeństwie „Barkę” — ulubioną pieśń św. Jana Pawła II, do której polski tekst napisał ks. Stanisław Szmidt, a po śmierci papieża kolejną zwrotkę dopisał bp Józef Zawitkowski.

„Świtezianie” szczególnie dobrze zapamiętają także koncert galowy, który odbył się w sali Opery na Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie. Towarzyszył im Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Szczecińskiej „Krağ”.

21.>>

W dniach 4-6 marca br. na zaproszenie szczecińskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Wilna, Ziemi Wileńskiej, Nowogródzkiej, Polesia „Świtez” — przyjechał z Wilna Zespół Pieśni i Tańca „Świtezianka”.

Teresa Andruszkiewicz (kierownik Zespołu „Świtezianka”) i Krystyna Korcuć (prezes szczecińskiej „Świtez”) przy wizerunku MB Ostrobramskiej w Bazylice Archikatedralnej św. Jakuba

■ Ulubioną pieśń św. Jana Pawła II, „Barkę”, „Świtezianka” śpiewa w Bazylice Archikatedralnej

20.>>

W czasie koncertu i po nim odbywał się Jarmark Kaziukowy, na którym można było kupić palmy wileńskie, litewski chleb, wyroby wędliniarskie czy wreszcie przywiezione z Wilna słodycze.

Wileńscy artyści odwiedzili też Goleniów, gdzie wspólnie z Zespołem Pieśni i Tańca Ziemi Goleniowskiej „Ina” zorganizowali pierwsze w historii tego miasta Kaziuki. Wspólny występ bardzo się spodobał tamtejszej widowni. Może dlatego, że duży procent mieszkańców Goleniowa ma kresowe korzenie. Dwa zespoły zaprzyjaźniły się i jest nadzieja, że to początek ich współpracy. ■

Fot. Leszek Wątróbski

Wileński zespół miał też okazję zaśpiewać po niedzielnym nabożeństwie „Barkę” – ulubioną pieśń św. Jana Pawła II, do której polski tekst napisał ks. Stanisław Szmidt, a po śmierci papieża kolejną zwrotkę dopisał bp Józef Zawitkowski. „Świtezianie” szczególnie dobrze zapamiętają także koncert galowy, który odbył się w sali Opery na Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie.

■ Teresa Andruszkiewicz przed koncertem z ostatnimi radami

■ Procesja z darami w czasie Mszy św. 5 marca br. w Bazylice Archikatedralnej św. Jakuba w Szczecinie

■ Polski Ludowy Zespół Pieśni i Tańca „Świtezianka” w Goleniowie

Jeszcze zima, ale ogrodnicy już mają ręce pełne roboty!

Alekander Borowik

Zwykli zjadacze jabłek po przeczytaniu tego tytułu już pewnie wymownie pukają się w głowę. Tu śnieg niemal po kolana, a ten coś głądzi o pracach w sadzie i ogrodzie...

Marzec to ostatni dzwonek na ochronę drzew owocowych przed pękaniem kory i utrudnieniem ataku szkodników oraz przygotowanie rozsady warzyw do przyspieszonego ich startu w cieplarniach i ogrodach.

PO CO I KIEDY BIELIĆ DRZEWA?

Bielenie drzew owocowych wykonujesz w celu zabezpieczenia pni i kory drzew przed uszkodzeniami, wynikającymi z nagłych zmian temperatury. Występujące zimą bardzo niskie temperatury mogą powodować przemarzanie roślin sadowniczych.

Bielenie drzew owocowych należy wykonać nie później niż na początku stycznia, a najlepszy termin bielenia drzew to druga połowa grudnia. Ale nie jest jeszcze za późno, aby wykonać te prace i w marcu.

Zapobieganie uszkodzeniom mrozowym na pobielonych pniach drzew polega na tym, że następuje częściowe odbicie promieni słonecznych, kora mniej się nagrzewa, a tym samym nie podlega zbyt dużym wahaniom temperatury.

WAPNO Z DODATKAMI

Najlepszym sposobem jest bielenie drzewek wapnem, ale z dodatkami. W sklepach są do kupienia np. 2-kg opakowania w cenie od 2,50 euro. Najlepiej jest kupić gotowe wapno o tzw. zwiększonej przyczepności, np. z dodatkiem gliny. Po dokładnym wymieszaniu wapna z dodatkami mieszalinę наносimy pędzlem na pnie drzew owocowych i nasady grubszych konarów. Południową stro-

nę pni i grubych konarów warto pomalować nieco wyżej. Z tej strony pnie drzew nagrzewają się najsilniej, przez co w tych miejscach są najbardziej narażone na wystąpienie ran zgorzelinowych.

GRUNT TO STRÓJ!

W bieleniu drzewek bardzo ważnym jest wybór odpowiedniego do tego ubrania. Najlepszą ochroną przed żrącymi kroplami wapna jest zakup covidowego kombinezonu. Na specjalistycznych stronach medycznych są do kupienia modele w cenie od 2 do 150 euro. Można tam też kupić czepki na głowę, a nawet na... brodę!

Idąc prostszą drogą, radziłbym po prostu zrobić zakupy w zwykłym sklepie. Wystarczą zwykłe gumowe rękawice, czepki pod prysznic, jednorazowy płaszcz przeciwdeszczowy, który — uwaga — trzeba założyć przodem na tył. Nie wolno też zapomnieć o okularach (zwykle plastikowe są do kupienia od 2 euro) i o starych gumiakach. Jeszcze tylko miękki, średnio szeroki pędzel i już można się zabierać do sztuki plenerowej!

DOBREGO OGRODNIKA POZNASZ... PO ROZSADZIE

Dobrego ogrodnika łatwo poznać. Kiedy za oknem jeszcze panuje zima, ten na parapetach już szykuje desant warzywowy! Rozsada jest wręcz niezbędną bronią w przyspieszeniu plonów w naszych warunkach klimatycznych. Rozsada znacznie skraca czas oczekiwania na pierwsze plony, dzięki czemu zdecydowanie szybciej doczekamy się warzyw z własnej cieplarni czy ogródka. Ponadto, pozyskane plony są lepszej jakości i bardziej obfite.

Przykłady warzyw, które hoduje się wyłącznie z rozsady to między innymi: pomidor, papryka, seler, kalafior i kapusta. Do gruntu powinniśmy je sadzić dopiero wtedy, gdy nie występuje ryzyko przymrozków, czyli nie wcześniej niż w drugiej połowie maja. Jako pierwsze powinny być wysiewane bób, karczochy oraz por. Następnie wysiewamy sałatę, selery, brokuły, a na końcu ogórki, dynie, czy pomidory. Aha, rzodkiewka. Choć wyrosnie i z nasion wysianych wprost do gruntu, ale z rozsady szybciej będzie ją można chrupać! ■

■ W sadach już można zabrać się do sztuki plenerowej! Fot. YouTube.com

Kalendarz biodynamiczny na marzec

14 Wtorek		Przygotowujemy glebę w inspektach i zagonach do pierwszych zasiewów
15 środa		Siejemy rzodkiewkę, cebulę, marchew, pietruszkę, a na rozsadę seler
16 Czwartek		Siejemy bób i groch
17 Piątek		Przycinamy róże i krzewy kwitnące latem
18 Sobota		Dobry dzień na pielęgnację trawnika, grabimy, napowietrzamy, nawozimy
19 Niedziela		Spulchniamy glebę na rabatach
20 Poniedziałek		Sprawdzamy drzewka owocowe po zimie, wszystkie rany i pęknięcia smarujemy maścią
21 Wtorek		Wycinamy maliny porażone przyszczarkiem malinowcem
22 Środa		Prześwietlamy drzewa i krzewy owocowe i ozdobne
23 Czwartek		Siejemy rzodkiewkę, cebulę, marchew, pietruszkę, sadzimy czosnek i chrzan
24 Piątek		Zasilamy drzewa, krzewy i trawniki
25 Sobota		Opryskujemy drzewa przeciwko kędzierzawości liści brzoskwini, mączniakowi jabłoni, rakowi bakteryjnemu drzew pestkowych
26 Niedziela		Przycinamy pędy pelargonii, fuksji, oleandrów, bieluni, podlewamy je i zasilamy
27 Poniedziałek		Przycinamy berberys, trzmielinę, żylistek, głóg, lilak, jaśminowiec, tawuły
28 Wtorek		Kiedy ustaną mrozy usuwamy okrywy z bylin
29 Środa		Siejemy koper, szpinak, pietruszkę, a na rozsadę kapustę, kalafior, kalarepę, pora i zioła
30 Czwartek		Na rozsadę wysiewamy pomidora, dynię i oberżynę
31 Piątek		Pielęgnowujemy rośliny doniczkowe

 1 kwadra   pełnia   3 kwadra   nów

Rośliny: korzeniowe, owocowe, liściowe, kwiatowe

Ponad połowa ludzkości będzie otyła do 2035 roku

Ponad połowa światowej populacji będzie otyła do 2035 roku, ostrzegają eksperci ze Światowej Federacji Otyłości. Obecnie około 2,6 miliarda osób zmagają się z otyłością lub nadwagą, a jeśli trend wzrostowy się utrzyma, za 12 lat liczba ta wyniesie cztery miliardy. W Na Litwie nadwagę ma 55 proc. osób po 45 roku życia. Jeśli rządy państw na świecie nie podejmą zdecydowanych działań, aby zwalczyć rozprzestrzeniającą się „epidemię” otyłości, ponad połowa ludzkości będzie zmagać się z otyłością lub nadwagą do 2035 roku, wynika z nowego raportu Światowej Federacji Otyłości.

Fot. Pixabay.com

Utknęła w oponie

Nawet najbardziej niewinna zabawa może mieć bardzo nietypowe skutki. Rodzice nastoletniej dziewczyny o imieniu Keira przekonali się o tym podczas jednego ze spacerów. Rodzina pochodząca z hrabstwa Merseyside w mieście St. Helens (Wielka Brytania) wybrała się na przechadzkę. Kiedy mijali plac zabaw, Keira weszła na jego teren, aby się pohuścić. Huśtawką była znana opona zawieszona na łańcuchach. Mogłoby się wydawać, że to nic nadzwyczajnego, a już na pewno nie coś, co jest w większym stopniu niebezpieczne. Po chwili zabawy Keira napotkała jednak problem — utknęła w huśtawce. Dziewczynka nie była w stanie samodzielnie wydostać z opony. Rodzice również nie potrafili wyciągnąć Keiry z huśtawki. W takim wypadku trzeba było zadzwonić po pomoc. Wkrótce na miejscu zjawiała się straż pożarna. Zadanie okazało się jednak znacznie trudniejsze niż można było się tego spodziewać. Aby wyciągnąć Keirę, strażacy wykorzystywali rozmaite narzędzia. W końcu udało się uwolnić dziewczynkę.

Zapłacił żonie „wypłatę” za 25 lat małżeństwa

Sąd w miejscowości Vélez-Málaga w hiszpańskim regionie Andaluzja nakazał mężczyźnie zapłacić swojej byłej żonie dokładnie 204 624,08 euro za 25 lat ich małżeństwa, w czasie którego kobieta zajmowała się wyłącznie domem i nie pracowała, bo nie chciał tego jej mąż. Sąd uznał, że odkąd para wzięła ślub, kobieta poświęciła się „głównie pracy w domu”. Małżeństwo ustanowiło rozdzielność majątkową, co oznacza, że zarobione przez każdą ze stron pieniądze formalnie należą tylko do niej. W tym przypadku — w związku z tym, że kobieta nie zarabiała — nie miała zatem żadnego majątku.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ „Ciekawie, czy gospodarz zamówi coś i dla mnie?” Fot. Marian Paluszkiwicz

Najpierw powitanie:

*Witam serdecznie wszystkich moich Przyjaciół
i nowych Czytelników!*

*Życzę miłego dnia i dobrego humoru na
cały tydzień!*

A teraz zapraszam do wspólnej zabawy! Dzisiaj – Pocopotek!

Dawno temu w środę - 130 lat temu Amerykanin
Jesse Reno opatentował schody ruchome.

Od czwartku do końca roku zostanie już tylko 290 dni - pestka!

W piątek są imieniny Gertrudy, które są nie lada wróżką:

- * Gdy na Gertrudy zjawia się bociany, to wiosna już rychło nastanie.
- * Święta Gertruda ? zaprzęgaj woły do pług.
- * W dzień Gertrudy, jeśli mróz u nas, przez czterdzieści dni zimowy czas.

MARZEC SIĘ MAŻE
*Miesiąc marzec tak się maże,
 Jak niegrzeczne dzieci:
 To kropkami deszczu kapie,
 To znów słońcem świeci.
 Wiatr swawolnik czasem jeszcze
 Garścią śniegu rzuci,
 Ale wszyscy dobrze wiedzą
 Że zima nie wróci!*

ALE DOWCIP!

Mała dziewczynka płacze na ulicy.

Podchodzą ludzie i pytają:

- Czemu płaczesz?	- A jak się nazywa twoja mamusia?
- Bo się zgubiłam...	- Nie wiem...
- A jak się nazywasz?	- A znasz swój adres?
- Nie wiem.	- Tak. Wu-wu-wu kropka Basia kropka el-te.

Ruhome schody

Ruhome schody na stałe wpisały się w krajobraz współczesnych miast. Możemy je spotkać w centrach handlowych, na dworcach a czasami nawet poza budynkami. Jest to jeden z wynalazków, który zrewolucjonizował sposób poruszania się po budynkach. Oficjalnie historia ruchomych schodów rozpoczęła się 15 marca 1892 roku, kiedy Jesse Reno otrzymał patent.

- Po raz pierwszy wynalazek Reno umieszczono Nowym Jorku na Coney Island.

- W Europie pierwsze ruhome schody zamontowano w Harrodsie w Wielkiej Brytanii i zaprezentowano publicznie 16 listopada 1898 roku.

- Najdłuższe ruhome schody świata znajdują się w Chinach. Jest tam system, którego łączna długość wynosi 800 metrów! Schody zlokalizowane są w Hong Kongu pomiędzy ulicami Connaught Road Central a Conduit Road. Zbudowano je w celu wygodnego połączenia centrum miasta z luksusowymi osiedlami mieszkalnymi. Schody wznoszą się na wysokość 135 metrów, a całkowity czas pokonania całego odcinka wynosi aż 20

Fascynujący świat zwierząt

- Istnieją nietoperze których rozpiętość skrzydeł dochodzi do 2 metrów podczas gdy najlżejszy nietoperz waży mniej niż 10 centów.

- Wieloryby potrafią porozumiewać się na odległość 80 km.

- Ptaki w swoich śpiewach posiadają regionalne akcenty - tak jak w gwarach ludzkich.

- Turkuć podjadek - owad - potrafi wydawać dźwięki do 92 decybeli (mierzone w odległości 1m) czyli tyle co zespół rockowy.

REBUSY

KRZYŻÓWKA

Sałatka z buraczków do obiadu

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Jest zrobiona z buraków pieczonych, z dodatkiem suszonych śliwek i orzechów włoskich, a wszystko polane sosem na bazie miodu.

Takie niespotykane połączenie — przepis bardzo prosty — a sałatką możemy zaskoczyć nie tylko domowników, ale i gości.

Składniki:

- 3 pieczone buraki
- 5 suszonych śliwek bez pestek
- 1 łyżka posiekanej natki pietruszki
- 2 łyżki posiekanych orzechów włoskich
- 2 łyżki oliwy z oliwek
- szczypta pieprzu
- szczypta soli
- 1 łyżka octu jabłkowego
- 1 czubata łyżeczka miodu

Wykonanie:

Buraki umyć, zawinąć w folię aluminiową i upiec razem ze skórką, aby były miękkie. Zimne buraki obrać ze skórki i zetrzeć na tarce o dużych otworach.

Śliwki — jeśli twarde namoczyć, jeśli miękkie umyć i osuszyć ręcznikiem papierowym, a następ-

Najbardziej znaną sałatką z buraczków są buraczki zasmażane do obiadu — robią je prawie wszyscy, ale ta sałatka jest inna i bardzo smaczna.

■ Sałatka z buraków pieczonych z dodatkiem suszonych śliwek, orzechów włoskich z sosem na bazie miodu **Fot. autorka**

nie pokroić w cienkie paski i dodać do buraków.

Orzechy włoskie posiekać dosyć drobno, połowę dodać do sałatki. Wszystko wymieszać, dodać posiekaną natkę pietruszki.

Oliwę, ocet, miód utrzeć, aż powstanie jednolita emulsja i polać sałatkę.

Dodać pieprz, sól i wymieszać.

Gotową sałatkę posypać po wierzchu pozostałymi orzechami. Sałatka powinna się przegryźć, dlatego najlepiej przygotować ją pół godziny przed obiadem.

Buraki przygotowane w ten sposób pasują zarówno do kotletów jak i do zrazów w sosie. ■

Kotlety mielone z niespodzianką

Tradycyjne kotlety mielone są szybkie w przygotowaniu i często goszczą na naszych stołach. Ale można je odmienić w prosty sposób. Kotlety mielone z niespodzianką w środku — czyli z dodatkiem żółtego sera i papryki. Papryka może być świeża lub konserwowa. Takie kotlety nie tylko są pyszne, ale też pięknie się prezentują.

Składniki:

- 1 kg mięsa wieprzowego z łopatki
- 1 czerstwa bułka
- 1 cebula
- 1 jajko
- sól
- pieprz
- bułka tarta
- kilka plasterków sera żółtego
- 1/3 papryki czerwonej
- tłuszcz do smażenia

■ **Fot. autorka**

Wykonanie:

Czerstwą bułkę namoczyć w wodzie lub mleku. Paprykę umyć, pokroić na kawałki. Mięso (może być wieprzowe, lub z dodatkiem wołowiny, a nawet drobiowe) umyć i zmielić

przez maszynkę razem z odcisniętą bułką. Cebulę obrać i zetrzeć na tarce o drobnych otworach. Do mięsa dodać jajko, cebulę, doprawić solą, pieprzem do smaku i wyrobić ręką na jednolitą masę. Dłonie zwilżyć wodą, nabierać porcję mięsa, rozplaszczyc na dłoni na grubość centymetra, położyć kawałek papryki, przykryć plasterkiem sera żółtego, zamknąć mięsem i uformować podłużnego kotleta.

Każdy kotlet obtoczyć w bułce tartej. Na patelni rozgrzać tłuszcz i smażyć kotlety po kilka minut z każdej strony, aż będą rumiane. Gotowe kotlety podawać z ugotowanymi ziemniakami i surówką. ■

Więcej lotów na trasie Wilno-Warszawa

Stolice Polski i Litwy są ze sobą bardzo dobrze skomunikowane — z Warszawy do Wilna można dotrzeć autobusem, pociągiem lub samolotem.

Polskie Linie Lotnicze LOT od końca marca br. zaoferują więcej lotów na trasie Wilno-Warszawa.

„Obecnie na tej trasie spółka organizuje 28 lotów tygodniowo, od 28 marca będzie o cztery regularne loty więcej” — poinformowało przedsiębiorstwo państwowe „Lietuvos oro uostai”.

„PLL LOT są obecnie największym operatorem sieciowym oferującym swoje usługi lotnicze na Litwie, a dokładniej mówiąc w porcie lotniczym w Wilnie. Po podjęciu tej decyzji jeszcze bardziej umocnią swoje pozycje” — podkreślił Tomasz Zitikis, kierownik Wydziału Usług Lotniczych przedsiębiorstwa państwowego „Lietuvos oro uostai”.

LOT przed wybuchem pandemii, a później wojny w Ukrainie, oferował każdego dnia na trasie Warszawa-Wilno pięć lotów dziennie. Obecnie między Lotniskiem Chopina a wileńskim portem oferuje cztery loty dziennie. Podróż samolotem z Wilna do Warszawy trwa 1 godz. 5 min. Na tej trasie PLL LOT przewożą pasażerów samolotami Embraer kilku modyfikacji. LOT realizuje z Wilna również przeloty do portu lotniczego London City.

Od wiosny 2022 r. irlandzkie linie lotnicze Ryanair oferowały loty na trasie Wilno-Gdańsk-Wilno. Ostatnie loty na tej trasie miały miejsce w październiku ub.r., a w maju tego roku miały zostać ponownie uruchomione. Kilka dni temu Ryanair zapowiedział, że nie będzie już lotów do oddalonego o 450 km Gdańska. Przewoźnik w ten sposób zareagował na decyzję portu lotniczego w Wilnie o podniesieniu od stycznia podatków o 28 proc. Podróż na trasie Wilno-Gdańsk trwała około 50 minut.

Już od grudnia ub.r. codziennie można dojechać pociągiem spółki

LTG Link z Wilna przez Kowno do Warszawy i dalej do Krakowa. Trasa jest obsługiwana wspólnie z polskim przewoźnikiem PKP Intercity. Nie jest to jednak bezpośredni kurs — pasażerowie muszą zrobić przesiadkę na granicy w Mockawie. Składy są podstawiane na ten sam peron, co ułatwia pasażerom przejście z pociągu do pociągu. Przesiadka jest konieczna ze względu na dwa różne systemy torów w obu krajach — tory na Litwie mają, na wzór pociągów rosyjskich, szerszy rozstaw szyn.

Podróż z Wilna do Warszawy z przesiadką w Mockawie zajmuje ok. 9 godzin, do Krakowa — niecałe 13 godzin. Codziennie też kursują pociągi z Krakowa przez Warszawę i Kowno do Wilna.

Wagony litewskie mają gniazdko z prądem i bezpłatny Internet w formie Wi-Fi. Pasażerowie mogą kupić napoje, kanapki, słodczyce. W pociągu PKP Intercity nie ma Wi-Fi, a jedzenie i napoje są sprzedawa-

wane tylko na trasie Szepietowo-Warszawa. Cena biletu z Wilna do Warszawy — 25 euro, do Krakowa — 30 euro. Dzieciom do 12. roku życia przysługują zniżki.

Z Wilna pociąg odjeżdża codziennie o godz. 12.10 czasu litewskiego, na Dworzec Centralny w Warszawie przybywa o godz. 20.13 czasu polskiego, do Krakowa — o godz. 23.39. Z Krakowa do Wilna pociąg wyrusza codziennie o godz. 4.01, z Warszawy — o godz. 7.35 czasu polskiego, do Kowna dociera o godz. 16.25 czasu litewskiego, do Wilna — o godz. 17.34.

Na trasie pociągu są m.in. Augustów, Suwałki czy Białystok, zatem można wybrać się w podróż również do tych miast.

Z Dworca Autobusowego w Wilnie codziennie jeżdżą autobusy do Warszawy, co drugi dzień — do Gdańska. ■

Opr. Justyna Giedrojć

TVP
WILNO

■ Podróż samolotem z Wilna do Warszawy trwa 1 godz. 5 min Fot. M. P.

	detektywi" 10.30 S. „Ostatni ślad” 11.15 Euromaxx 11.30 Kto i dlaczego? 12.00 „Małe sprawy: pająki” film dok. 13.00 „Żyjmy czystiej” 13.30 „Notatki przyrodnika” 14.00 15.00, 16.00 Wiadomości 16.15 S. „Z pamiętnika położnej” 17.15 S. „Wszystko dla pań” 18.00 Kto i dlaczego? 18.30 Ważna godzina 19.30 (Nie)emigranci 20.30 Panorama 21.00 Temat dnia 21.30 „Wyprawa Narodowa” 22.30 Wiadomości Rowerowe 23.00 S. „Clarice” 00.30 To jest mój ogród	12.00 „Oznakowani. Historia zdjęcia „Kalantanowców” film dok. 13.00 Restauratorzy 13.30 Spacery 14.00 Dajmy czadu! 15.10 Nie mam tylu lat 15.40 „Szkoła kreatywności” 15.50 S. „Ostatni ślad” 16.35 Weranda 17.05 „Charlie Parker - śpiew Ptaszka” film dok. 18.00 S. „Górski lekarz” 18.45 Euromaxx 19.00 7 dni Kowna 19.30 S. dok. „Niesamowita podróż Magellana” 20.30 Panorama 21.00 Temat dnia 21.30 1000 cudów świata 22.30 Dzień Kultury 23.00 Notatki przyrodnika 23.30 Nie mam tylu lat 00.00 Wiadomości DW (ros.) 00.15 Dziś na świecie (ros.)	 6.00 S. „Nieśmiertelny” 7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni 8.25 S. „Policja wodna” 9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości” 10.35, 18.30 S. „CSI kryminaliści” 11.35 S. „Mentalista” 12.30 S. „Nieśmiertelny” 14.50 S. „Policja wodna” 17.00 Dzień info 17.30 S. „Mentalista” 19.30 S. „FBI” 20.30 Ale numer! 21.00 „XXX. Reaktywacja” film fab. 23.10 „Inferno” dramat	przetrwania” 8.30 S. „Przekleci” 9.00 „E-gazas dugnas” 9.30 S. „Semafor” 10.30 S. „Simpsonowie” 11.30, 19.00 S. „Żonaty i z dziećmi” 12.30 S. „Tatusz rządu” 13.00 „Masterchef” 14.00 S. „Nagi instynkt przetrwania” 15.00 S. „CSI. NY” 16.00 S. „Hawaii 5.0” 18.00 S. „Semafor” 20.00 S. „Wojny gangów” 21.00 „Skarbiec” dramat 22.55 S. „Bosch”
10.10 Gra słów 10.30 Słownik polsko@polski 11.00 Podróże Małej i Dużej 11.20 Historia Mediów - Media story 11.45 S. „Dwie strony medalu” 12.10 S. „Leśniczówka” 12.35 Smaki świata 13.00 Info Wilno 13.05 Studio Wschód 13.30 Scena muzyczna 14.20 Gwiazdozbiór 14.50 Pałace i rezydencje Lubelszczyzny 15.05 S. „Rodzinka.pl” 15.30 Astronarium 16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 16.20 S. „Dziewczyny ze Lwowa” 17.05 S. „Klan” 17.30 Detektyw Literka 18.05 S. „Barwy szczęścia” 19.00 Info Wilno 19.15 Studio Wilno 19.40 S. „M jak miłość” 20.30 Wiadomości 21.00 S. „Dwie strony medalu” 21.25 S. „Leśniczówka” 21.45 S. dok. „Dzikie serca” 22.45 Informacje kulturalne 23.00 S. „Kasta” 23.50 Info Wilno	 6.00 Filmy anim. 7.00 Pani chłopka 8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu” 10.00 S. „Poważne sprawy” 11.00 Od...do... 12.00 Wiadomości 13.20 Pani chłopka 14.30 S. „Miłosne potyczki” 15.30 S. „Złoty chłopak” 16.35 Dobry wieczór, Litwo 18.30 Wiadomości 19.30 KK2 20.00 Będzie wszystkiego 21.00 S. „Potrzebuję miłości” 21.30 Wiadomości 22.30 „Impas” thriller 00.15 S. „S.W.A.T.”	 5.30, 13.00 Nowy dzień 6.30 Realna mistyka 7.30 Czyste miasta 8.00 S. „Nie wyrzekaj się” 9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa” 10.00 S. „Ślad” 11.00 S. „Tajemnice” 12.00 Kod zdrowia 14.00, 0.30 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości” 15.00 „Realna mistyka” 16.00, 18.00 Reporter 16.20 Sport. Pogoda 16.30 Litwa na żywo 17.00, 23.30 S. dok. „Przypadki paranormalne 911” 18.20 Sport. Pogoda 18.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja” 20.00, 22.30 Reporter 20.40 Sport. Pogoda 20.50 S. „Jasnowidz” 21.25 S. „Miłość w deszczu” 22.50 Sport. Pogoda 23.00 Litwa na żywo	 6.00 S. „Nieśmiertelnik” 7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty” 8.00 S. „Zakazany owoc” 9.00 S. „Zranione serce” 10.00 S. „Kadin” 11.00 S. „Danni Lowinski” 12.00 S. „Doktor House” 13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek” 14.00 S. „Zatoka serc” 15.00 S. „Anupamaa” 16.00 „Zamienimy się żonami” 18.00 S. „Nieśmiertelnik” 19.00 S. „Doktor House” 21.00 S. „Riviera” 23.00 S. „Pacific Criminal” 01.20 S. „Spirala”	
 6.00 Hymn Republiki Litewskiej 6.02 Dzień dobry, Litwo 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości 8.55 S. „Soko Leipzig” 9.40, 23.45 S. „Alpejscy	 6.00 Hymn Republiki Litewskiej 6.05 Historie rzeczy 7.00 Kto i dlaczego? 7.30 Styl 8.30 Poranny przekładaniec 9.00 Dzień dobry, Litwo 11.30 Wileński Zeszyt	 6.00 Seriale anim. 7.45 „Gorąco z TV3” 8.55 S. „W wirze miłości” 10.00 S. „Mała wdowa” 11.00 S. „Poświęcę wszystko dla miłości” 12.00 S. „Fragmenty życia” 14.00 S. „Miłość i pieniądze” 15.00 S. anim. 16.00 Wiadomości TV3 16.30 TV Pomoc 18.30 TV3 wiadomości 19.30 W centrum uwagi z E. Jakilaitisem 20.00 Pod prąd 21.00 S. „Przekleci” 21.30 Wieczorne wiadomości TV3 22.30 „Domniemanie niewinności” thriller 00.15 S. „Prawo i porządek”	 6.15 S. „Przysięga” 7.05 S. „Wspaniałe stulecie” 8.00 Transmisja Mszy Świętej 8.30 „Kościół z bliska” 9.00 Wiadomości 9.10 „Kwadrans polityczny” 9.25 „Informacje kulturalne” 9.40 S. „Ranczo” 10.40 S. „Komisarz Alex”	

11.40 S. „Ojciec Mateusz”
 12.30 S. „Leśniczówka”
 13.00 Wiadomości
 13.10 „Agrobiznes”
 13.35 „Magazyn Rolniczy”
 13.55 „Dzika Portugalia” film dok.
 15.00 S. „Wspaniałe stulecie”
 16.00 Wiadomości
 16.20, 21.15 ALARM!
 16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
 17.05 S. „Przysięga”
 18.00 „Teleexpress”
 18.15 „Jaka to melodia?”
 18.55 S. „Klan”
 19.20 S. „Leśniczówka”
 20.00 „Jeden z dziesięciu”
 20.30 Wiadomości
 21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 22.05 „Marzec” dramat
 00.20 „Ostatnia Habsburżanka” film dok.

8.00 „Co się dzieje”
 8.30, 15.00 „Informacje kulturalne”
 9.00 „Księga Przestrzeni”
 9.40 „Zaginione Skarby”
 10.00 „Legenda Tatr” dramat
 12.00 S. „U Pana Boga w ogródku”
 12.55 „Alfabet” film dok.
 15.35 „300 mil do nieba” dramat
 17.15 „Galeria sztuki na ekranie”
 18.25 „Co dalej?”
 19.00 XXV Festiwal Piosenki Polskiej (Wojciech Młynarski)
 21.00 „Goodbye Berlin” komedia
 22.40 „Informacje kulturalne”
 23.05 „Żona Łysego” Ospektakl
 00.10 „Czuwaj” film fab.

7.00 „Polonia 24”
 7.30 „Pożyteczni.pl”
 8.00 „Co dalej?”
 8.30 „Pytanie na śniadanie”
 (11.30 „Panorama”)
 12.10 „Kamperem po Południu”
 12.30 S. „Barwy szczęścia”
 13.00 Wiadomości
 13.15 S. „Noce i dnie”
 15.10 „Giganci historii”
 16.00 Wiadomości
 16.15 „Przystanek Historia”
 16.35 „Przyjaciele Misia i Margolci”
 17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 17.30 S. „Barwy szczęścia”
 18.00 Teleexpress
 18.20 „Studio Wschód”
 18.55 „Nad Niemnem”
 19.10 „Studio Lwów”
 19.30 „Informacje kulturalne”
 19.45 „Czym żyje świat”
 20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
 20.30 Wiadomości
 21.20 S. „Ojciec Mateusz”
 23.05 „Polonia 24”
 23.35 „Urodzony pod szczęśliwym minerałem” film dok.
 00.30 S. „Leśniczówka”

6.35 Serwis Info Poranek.
 8.10 „Jedziemy”
 8.50 „Agrobiznes”
 9.00 „Jedziemy dalej”
 9.20 „Minęła 8.”
 10.10 „Minęła 9.”
 10.40 Plan dnia
 11.00 Serwis Info Poranek
 11.30 Serwis Info Dzień
 13.00 Info Raport
 14.30 Serwis Info Dzień
 16.30 Info Dzień
 18.00 „Teleexpress”
 18.15 „Teleexpress Extra”
 18.30 „O co chodzi”

19.00 Panorama
 19.20 Serwis Info Wieczór
 19.35 „O tym się mówi” (20.15 Info Kultura)
 20.30 Wiadomości
 21.00 Gość Wiadomości
 21.15 „Minęła 20.”
 22.00 „Nie da się ukryć”
 22.20 Serwis Info Wieczór
 22.50 „W tyle wizji”
 23.30 „W tyle wizji Extra”
 00.00 Info Wieczór
 00.30 „W akcji”

HISTORIA

7.00 „Był taki dzień”
 7.00 „Wojna w eterze”
 7.10 „Informacje kulturalne”
 7.25 „Był taki dzień”
 7.30 „Było, nie minęło”
 7.50 S. „Wojenne dziewczyny”
 8.40 „Podróże kulinarne Roberta Makłowicza”
 9.05 „Podróże z historią”
 9.35 „Tu wszystko jest Polską”
 10.00 „Był taki dzień”
 10.00 S. „Znak Orła”
 10.30 „Był taki dzień”
 10.30 „Getto. Likwidacja” film dok.
 11.20 „Archiwum zimnej wojny”
 11.50 „Rozszczepieni” film dok.
 12.50 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”
 13.15 S. „Noce i dnie”
 14.15 „Historia dzieje się”
 15.10 „Tyle radości”
 16.00 „Był taki dzień”
 16.00 „Giganci historii”
 16.55 „Poczet Wielkich Hetmanów”
 17.15 S. „Siostry”
 17.55 „Księża wolności 1914-1981”
 18.20 S. „Wojenne dziewczyny”
 19.00 „Było, nie minęło”
 19.25 „Oblicza wojny”

19.55 „Informacje kulturalne”
 20.10 S. „Korona królów”
 20.45 „Prawdziwy koniec zimnej wojny” film dok.
 21.35 „Tu wszystko jest Polską”
 22.05 S. „Wojna o trony. Prawdziwa historia Europy”
 23.00 „Piotr Michałowski. Romantyk w sztuce, realista w życiu” film dok.
 23.55 „Na tropach Historii”

6.00 „Spełnić marzenie” film fab.
 7.50 „Dzieci Andersa – Powrót do Afryki” film dok.
 8.55 „40 dni z modlitwą”
 9.00 Informacje dnia
 9.15 „Polski punkt widzenia”
 9.35 „Jezusie, ulituj się nad nami!” reportaż
 10.00 „Papież Polak do rodaków”
 10.35 „Don Hoppe” film dok.
 11.00 Informacje dnia
 11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
 11.45 „Zew natury”
 12.05 „Mocni w wierze”
 12.35 Święty na każdy dzień
 12.40 „Ma się rozumieć”
 12.50 „Słowo życia”
 13.00 Modlitwa Anioł Pański
 13.03 Informacje dnia
 13.20 „Siostry magdalenki od Pokuty” film dok.
 14.20 „40 dni z modlitwą”
 14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
 15.20 Muzyczne chwile
 15.30 „Póki nadzieja” film dok.

16.45 Święty na każdy dzień
 16.50 „Ma się rozumieć”
 17.00 Informacje dnia
 17.10 „Jestem mamą”
 17.25 „Przyroda w obiektywie”
 17.40 „Akita 101 Łez” film dok.
 18.10 „Prosto o gospodarce”
 18.30 „Zostań żołnierzem RP”
 18.45 Muzyczne chwile
 18.55 „Poczet wielkich Polaków”
 19.00 Rekolokacje wielkopostne w Toruniu
 20.30 „Każdy maluch to potrafi”
 21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
 21.20 Modlitwa różańcowa
 21.50 „Mysząc Ojczyzna”
 22.00 Apel Jasnogórski
 22.20 Informacje dnia
 22.40 „Polski punkt widzenia”
 23.00 „Wędrowiec Polski”
 23.30 „Maria Okońska - kobieta, która miała w sobie ogień” film dok.
 00.25 Muzyczne chwile
 00.40 „Drzwi do lasu”

6.00 Fani czterech kółek
 9.00 Jak to jest zrobione?
 10.00 Skarby z szopy
 10.30 Walka o bagaż
 11.00 Morze złota
 12.00 Łowcy staroci
 13.00 Fani czterech kółek
 14.00 Walki hotelowe
 17.00 Skarby z szopy
 18.00 Łowcy staroci
 19.00 Jak to jest zrobione?
 19.30 Jak to działa?
 20.00 Fani czterech kółek
 21.00 Morze złota
 00.00 Łowcy staroci

7.00 Info Wilno
7.15 Studio Wilno
7.30 Polonia 24
7.55 Moda na rodzinę
8.20 Nad Niemnem
8.40 Dzikie serca
9.30 Zwierzaki Czytaki
9.50 Odlotowe opowieści
10.05 Gra słów. Krzyżówka
10.30 Słownik polsko@polski
10.55 Litwa nieoczywista
11.15 Dobre Historie
11.40 Dzieła arcydzieła
11.50, 21.00 S. „Dwie strony medalu”
12.10 S. „Leśniczówka”
12.30 Qulszoł
13.00 Info Wilno
13.05 Całkiem niezła historia
13.15 Polacy Świata
13.20 Zakochaj się w Polsce
13.45 Va Banque
14.40 Gra Warszawa
15.05 S. „Rodzinka.pl”
15.30 Jak to działa
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Warto kochać”
17.05 S. „Klan”
17.25 Odlotowe opowieści
17.40 Zwierzaki Czytaki
18.05 S. „Barwy szczęścia”
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.45 S. „M jak miłość”
20.30 Wiadomości
21.20 S. „Leśniczówka”
21.45 Goodbye Soviet Union
22.45 Informacje kulturalne
23.00 S. „Na sygnale”
23.45 Info Wilno

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
8.55 S. „Soko Leipzig”

9.40, 23.45 S. „Alpejscy detektywi”
10.30 S. „Ostatni ślad”
11.15 Euromaxx
11.30 Kto i dlaczego?
12.00 „Życie w Alpach” film dok.
13.00 (Nie)emigranci
14.00 15.00, 16.00 Wiadomości
16.30 S. „Z pamiętnika położnej”
17.15 S. „Wszystko dla pań”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dokąd dalej?
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Litwa mówi
22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Clarice”
00.30 Okno na władzę

6.00 Filmy anim.
7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 Będzie wszystko
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Miłosne potyczki”
15.30 S. „Złoty chłopak”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Szeszkiņa 20
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Ocalenie” film fab.
00.50 S. „S.W.A.T.”

LRT PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 (Nie)emigranci
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Wielkim planem
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Jesteśmy z Ukrainy
12.00 W sercu Litwin
13.00 Fenomen

Tymczasowej Stolicy
13.30 Euromaxx
14.00 Festiwal w Pożajściu „Z dniem urodzin, Astor Piazzolla!”
15.20 Pełnia LRT OPUS
15.50 S. „Ostatni ślad”
16.35 „7 dni Kowna”
17.05 S. dok. „Niesamowita podróż Magellana”
18.00 S. „Górski lekarz”
18.45 Euromaxx
19.00 To jest kino
19.30 S. dok. „Zderzenie tytanów”
20.20 Niezapomniane Wilno
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.25 Koszykówka. Puchar Europy. „Germani”-„7bet-Lietkabelis”
23.30 „7 dni Kowna”
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 Seriale anim.
7.45 Pod prąd
8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Mała wdowa”
11.00 S. „Poświęcę wszystko dla miłości”
12.00 S. „Fragmenty życia”
14.00 S. „Miłość i pieniądze”
15.00 S. anim.
16.00 Wiadomości TV3
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00 „Show dobrego wieczoru”
21.00 S. „Moimi oczami”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Kickboxer: Zemsta” dramat
00.25 S. „Prawo i porządek”

6.00 S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni
8.25 S. „Policja wodna”
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35, 18.30 S. „CSI kryminaliści”
11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Nieśmiertelny”
14.50 S. „Policja wodna”
17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”
19.30 S. „FBI”
20.30 Ale numer!
21.00 „12 rund 3” thriller
22.50 „XXX. Reaktywacja” film fab.

rytas.tv

5.30, 13.00 Nowy dzień
6.30 Realna mistyka
7.30 Litewskie szkoły
8.00 S. „Nie wyrzekaj się”
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00 S. „Ślad”
11.00 S. „Miłość w deszczu”
12.00 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
12.30 Twórcy żywności
13.00 Nowy dzień
14.00, 0.30 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00 „Realna mistyka”
16.00, 18.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00, 23.30 S. dok. „Przypadki paranormalne 911”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 „Twórcy smaku”
20.00, 22.30 Reporter
20.40 Sport. Pogoda
20.50 S. „Jasnowidz”
21.25 S. „Miłość w deszczu”
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo

5.40 S. „Hawaii 5.0”
7.30 „Nagi instynkt przetrwania”
8.30 „Gwiazdy lombardu”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 S. „Semafor”
10.30 S. „Simpsonowie”
11.30, 19.00 S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30 S. „Tatusz rządu”
13.00 „Masterchef”
14.00 „Nagi instynkt przetrwania”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaii 5.0”
18.00 S. „Semafor”
20.00 S. „Wojny gangów”
21.00 „Zawrotna prędkość” thriller
23.55 S. „Bosch”

6.00 S. „Nieśmiertelnik”
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Zakazany owoc”
9.00 S. „Zranione serce”
10.00 S. „Kadin”
11.00 S. „Danni Lowinski”
12.00 S. „Doktor House”
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Zatoka serc”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 „Zamieńmy się żonami”
18.00 S. „Nieśmiertelnik”
19.00 S. „Doktor House”
21.00 S. „Riviera”
00.55 S. „Spirala”

TVP 1

6.10 S. „Przysięga”
7.00 S. „Wspaniałe stulecie”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
8.30 „Rodzinny ekspres”
9.00 Wiadomości

9.10 „Kwadrans polityczny”
 9.25 „Informacje kulturalne”
 9.30 S. „Ranczo”
 10.40 S. „Komisarz Alex”
 11.35 S. „Ojciec Mateusz”
 12.30 S. „Leśniczówka”
 13.00 Wiadomości
 13.10 „Agrobiznes”
 13.40 „Rok w ogrodzie Extra”
 13.55 „Dzika Portugalia” film dok.
 15.00 S. „Wspaniałe stulecie”
 16.00 Wiadomości
 16.20, 21.15 „ALARM!”
 16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
 17.05 S. „Przysięga”
 18.00 „Teleexpress”
 18.15 „Jaka to melodia?”
 18.55 S. „Klan”
 19.20 S. „Leśniczówka”
 20.00 „Jeden z dziesięciu”
 20.30 Wiadomości
 21.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 21.55 Liga Mistrzów UEFA. Real-Liverpool
 0.10 S. dok. „Wybudzeni”

8.00 „Muzyczne poranki”
 8.35, 14.00, 22.45 „Informacje kulturalne”
 9.05 „Co dalej?”
 9.35 „Res Poloniae”
 10.15 „300 mil do nieba” dramat
 12.00 S. „U Pana Boga w ogródku”
 12.55 Film dok.
 14.30 „Wojciech Kass i świecące kamienie” film dok.
 15.25 „Dzień świąteczny” komedia
 17.05 „Belmondo Wspaniały” film dok.
 18.10 „Księża

Przestrzeni”
 18.45 „Zaginione Skarby”
 19.00 S. dok. „Jerzy Waldorff. Połowy na rzece wspomnień”
 19.40 „Ach śpij kochanie - przeboje międzywojennego dwudziestolecia”
 20.15 „Powróćmy jak za dawnych lat”
 21.00 „Aga” dramat
 23.05 „Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat”
 23.50 „Zapał” film dok.

7.00, 23.05 „Polonia 24”
 7.30 „Stacja Innowacja”
 7.45 „Polacy na ratunek Żydom”
 8.00 „Qulszoł”
 8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)
 12.10 „Studio Lwów”
 12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”
 13.00 Wiadomości
 13.15 S. „Ojciec Mateusz”
 15.00 Film dok.
 16.00 „Wiadomości”
 16.20 S. anim. „Agatka”
 16.30 S. anim.
 16.40 „Nela Mała Reporterka”
 17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 18.00 Teleexpress
 18.20 „Afrykański Cud Maksymiliana” reportaż
 18.55 „Kierunek Zachód”
 19.10 „Magazyn z Wysp”
 19.30 „Informacje kulturalne”
 19.45 „Czym żyje świat”
 20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
 20.30 Wiadomości
 21.20 S. „Blondynka”
 23.35 „Magazyn Ekspresu Reporterów”
 00.30 S. „Leśniczówka”

6.35, 11.00 Serwis Info Poranek
 8.10 „Jedziemy”
 8.50 „Agrobiznes”
 9.00 „Jedziemy dalej”
 9.20 „Minęła 8.”
 10.10 „Minęła 9.”
 10.40 Plan dnia
 11.30 Serwis Info Dzień
 13.00 Info Raport
 14.30 Serwis Info Dzień (16.45 Info Kultura)
 18.00 „Teleexpress”
 18.15 „Teleexpress Extra”
 18.30 „O co chodzi”
 19.00 Panorama
 19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór
 19.35 „O tym się mówi” (20.15 Info Kultura)
 20.30 Wiadomości
 21.00 Gość Wiadomości
 21.15 „Minęła 20.”
 22.00 „Nie da się ukryć”
 22.50 „W tyle wizji”
 23.30 „W tyle wizji Extra”
 00.00 Info Wieczór
 00.30 „W akcji”

7.00 „Był taki dzień”
 7.00 „Wojna w eterze”
 7.05 „Informacje kulturalne”
 7.20 „Było, nie minęło”
 7.50 S. „Wojenne dziewczyny”
 8.35 „Podróże kulturalne Roberta Makłowicza”
 9.05 „Podróże z historią”
 9.30 „Tu wszystko jest Polską”
 9.55 „Był taki dzień”
 10.00 S. „Znak Orła”
 10.30 „Prawdziwy koniec zimnej wojny” film dok.
 11.20 „Oblicza wojny”
 11.50 „Polski El Greco” film dok.
 12.45 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”
 13.10 S. „Noce i dnie”

14.10 „Tyle radości”
 15.05 „Był taki dzień”
 15.05 S. dok.
 15.55 „Giganci historii”
 16.45 „Nie taka prosta historia”
 17.15 S. „Siostry”
 18.00 „Jan Polkowski. Moje miejsce na Ziemi. Kraków” film dok.
 18.20 S. „Wojenne dziewczyny”
 19.10 „Flesz historii extra”
 19.15 „Arsenał. Magazyn militarno-historyczny”
 19.44 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
 20.00 „Informacje kulturalne”
 20.15 „Był taki dzień”
 20.15 S. „Korona królów”
 20.45 „Na tropach Historii”
 21.00 Film dok.
 22.05 „Gułag” film dok.
 23.10 „Gry uliczne” film sensac.
 00.55 „Wojna totalna” film dok.

6.35 „Wołyń - nierozliczone ludobójstwo” film dok.
 7.50 „Sanktuarium św. Anny w Auray” film dok.
 8.15 „W pułapce wojny” film dok.
 8.45 Muzyczne chwile
 8.55, 14.20 „40 dni z modlitwą”
 9.00 Informacje dnia
 9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”
 9.35 „Każdy maluch to potrafi”
 9.50 „Słowo życia”
 10.00 „Misja Bilaj” film dok.
 10.30 „Sanktuaria polskie”
 10.55, 14.15 Święty na każdy dzień
 11.00 Audiencja generalna papieża Franciszka w

Watykanie
 12.00 Reportaż
 12.25 „Jestem mamą”
 12.40 „Prosto o gospodarce”
 13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
 13.03 Informacje dnia
 13.20 „Nowo nawrócenie” film dok.
 13.45 Reportaż
 14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
 15.20 Muzyczne chwile
 15.30 „Helenka” film dok.
 16.20 „Mazurskim szlakiem piękna stworzenia”
 16.50 „Ma się rozumieć”
 17.00 Informacje dnia
 17.10 „Na zdrowie”
 17.30 „Muzeum 303” reportaż
 18.00 „Po stronie prawdy”
 18.50 Muzyczne chwile
 19.00 Rekolekcje wielkopostne w Toruniu
 20.30 S. anim.
 21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
 21.20 Modlitwa różańcowa
 21.50 „Myśląc Ojczyzna”
 22.00 Apel Jasnogórski
 22.20 Informacje dnia
 23.00 S. „Rodzina Połanieckich”
 00.20 „Fide et amore: Liturgia gregoriańska” koncert

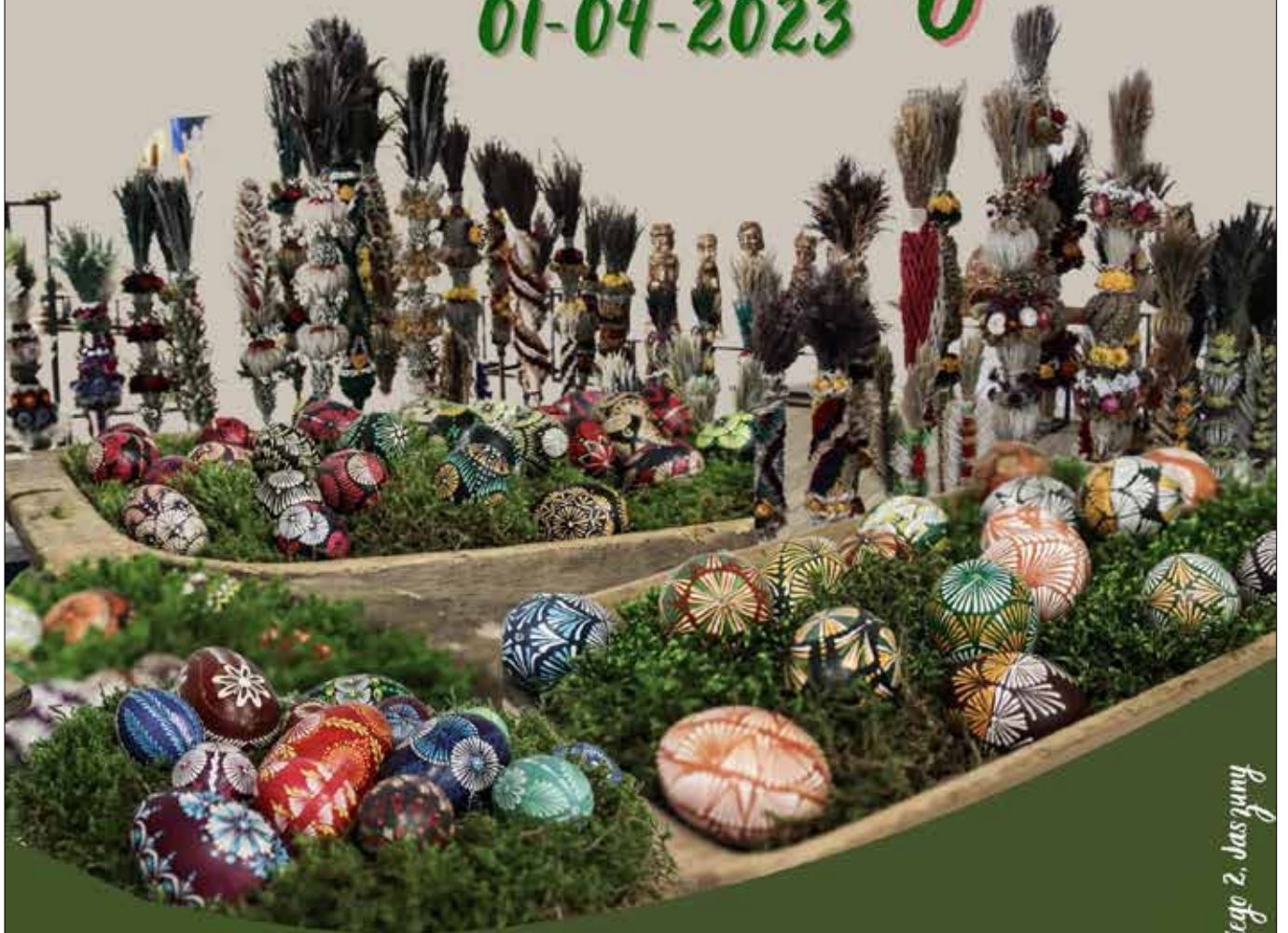

6.00, 13.00, 20.00 Fani czterech kółek
 9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?
 10.00 Skarby z szopy
 10.30 Walka o bagaż
 11.00 Morze złota
 12.00 Łowcy staroci
 17.00 Skarby z szopy
 18.00 Łowcy staroci
 19.30 Jak to działa?
 21.00 Hotrod wg Kindiga
 23.00 Gwiazdorskie fury
 00.00 Łowcy staroci

Kiermasz Wielkanocny

01-04-2023

godz. 10.00 - 18.00 Kiermasz
w świrnie przy Pałacu Balińskich

godz. 12.00 i 14.00 Warsztaty malowania pisanek

godz. 12.00 i 14.00 Warsztaty wicia palm
w oficynie przy Pałacu Balińskich

Więcej informacji pod nr. tel.: +37060314487

ul. Śniadeckiego 2, Jaszuny

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. 8 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz

transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

USŁUGI

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno.

Tel. 8 684 30 018

Muruję piece, piecyki. Remontuję stare. Niedrogo. Tel. 8 683 95 373

GIMNAZJUM IM. WŁADYSŁAWA SYROKOMLI W WILNIE

ZAPRASZA
sześciolatków oraz przyszłych pierwszoklasistów,
ich rodziców, opiekunów, dziadków

NA DZIEŃ OTWARTYCH DRZWI
18 marca w (sobotę) na godz. 10.00

W programie:

- koncert
- zajęcia edukacyjne dla dzieci
- prezentacja dla rodziców
- konsultacje ze specjalistami (logopedą, psychologiem, pedagogiem specjalnym i socjalnym)
- zwiedzanie szkoły, rozmowy z nauczycielkami

Informacje o szkole na stronie internetowej www.syrokomla.lt
na facebooku <https://www.facebook.com/wlsyrokomla>
Adres gimnazjum: Linkmenų g. 8, 09300 Wilno
Tel. sekretariatu: (8 5) 275 8047

INFORMACIJA APIE TERITORIJŲ PLANAVIMĄ

Pradedamas rengti teritorijos, esančios Vilniaus r. sav., Nemenčinės sen., Miškinų ir Miškinėlių k., detalusis planas.

Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Vilniaus r. sav., Nemenčinės sen., Miškinų ir Miškinėlių k. detalusis planas, TPD Nr. K-VT-41-22-795. **Planavimo organizatorius:**

Vilniaus r. sav. administracijos direktorius, Rinktinės g.50, LT-09319 Vilnius, tel.+37052751961, el.p.: vrsa@vrsa.lt, tinklapis: www.vrsa.lt **Planavimo iniciatorius:** fizinis asmuo. **Detaliojo plano sprendinių rengėjas:** UAB „Krianta“, Kalvarijų g. 129-301, 3 aukštas, 08221 Vilnius, tel. +37052779655, el. p.: krianta@mail.lt, **Projekto vadovas:** Dmitrij Kaidašov, tel. +37068574269, el. p.: architect.dmitrij@gmail.com. **Planavimo tikslai:** detalizuoti Bendrajame plane nustatytus teritorijų naudojimo privalomuosius reikalavimus, nustatyti teritorijų naudojimo reglamentus, vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais (pagal Kraštovaizdžio tvarkymo zonų U1 reglamentus), numatant pakeisti kitos paskirties – gyvenamosios teritorijos – mažaukščių gyvenamųjų namų statybos žemės sklypo (kad.Nr. 4172/0300:235), esančio Vilniaus r. sav., Nemenčinės sen., Miškinų k. (toliau – Žemės sklypas) žemės ūkio paskirtį kitos paskirties žemės – vienučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos (G1), pakeisti ribas ir plotą (padalyti). **Detaliojo plano rengimo pagrindas:** Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 19 d. įsakymas Nr. KADI-2087 „Dėl Miškinų ir Miškinėlių k. kvartalo, esančio Vilniaus r. sav., Nemenčinės sen., Miškinų ir Miškinėlių k. detaliojo plano rengimo“. **SPAV reikalingumas:** neprivaloma, **konceptija** rengiama. Detalusis planas rengiamas LR teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje www.tpdris.lt. Teritorijų planavimo dokumento Nr. K-VT-41-22-795. **Visuomenės informavimo tvarka:** bendra. **Su planavimo darbų programa galima susipažinti** Vilniaus rajono savivaldybės administracijos internetiniame tinklapyje (www.vrsa.lt), Nemenčinės seniūnijoje bei LR teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje www.tpdris.lt Pasiūlymus dėl Detaliojo plano visuomenė gali teikti Detaliojo plano organizatoriui aukščiau nurodytais adresais raštu ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPDRIS), interneto tinklalapis www.tpdris.lt (rengiamo teritorijų planavimo dokumento TPD Nr. K-VT-41-22-795) per visą teritorijų planavimo dokumento rengimo laikotarpį iki viešo svarstymo pabaigos. Teikiant pasiūlymus privalu nurodyti pasiūlymą teikiančio asmens ir jo įgalioto asmens (jei toks yra) vardą pavardę, gyvenamosios vietos adresą, telefono numerį, elektroninio pašto adresą arba, jei pasiūlymą teikia juridinis asmuo, jo buveinės adresą, telefono numerį, elektroninio pašto adresą ir aplinkybes, kuriomis pagrindžiamas pasiūlymas, ir jas patvirtinantys įrodymai. Informacija apie galimybes susipažinti su parengto detaliojo plano sprendiniais bei apie viešo svarstymo laiką ir datą bus teikiama papildomai.

Dobre historie – Wakacje z Bogiem (czwartek, godz. 15.30)

Góry, morze i jezioro – przez niektóre dzieci widziane po raz pierwszy. Kierunków corocznych kolonii organizowanych przez Caritas z roku na rok przybywa. Tym razem odwiedziliśmy małych wczasowiczów oraz ich wychowawców, nasze mobilne studio stanęło w miejscowości Urle. O tych, którzy stwarzają dzieciom optymalne warunki wypoczynku, poświęcając swój czas i serce porozmawiamy w kolejnym odcinku programu.

Czarny mercedes (piątek, godz. 21.00)

Warszawa, rok 1939, mecenas Karol Holzer prowadzi świetnie prosperującą kancelarię adwokacką. Jest również wykładowcą na SGH. Wśród studentów Karola jest para zakochanych ludzi Aneta i Jędrrek. Wybuch wojna, młodzi zostają rozłączeni. Jędrrek na próżno próbuje zdobyć informacje o miejscu pobytu Anety. Zaczyna się okupacja niemiecka. Pewnego dnia w kancelarii Karola pojawia się jego była studentka Aneta, Żydówka i prosi o pomoc. Karol proponuje, że ją ukryje, dając jej tożsamość i dokumenty żony. Mecenas Karol przypadkowo poznaje Maxa, arystokratę, oficera SS wyższej rangi. Max zaczyna bywać w domu mecenasostwa, pozornie jest urzeczony Anetą, demonstracyjnie ją adoruje i uwodzi, ale naprawdę jest zafascynowany Karolem. Pewnego dnia Aneta zostaje skrytobójczo zamordowana...

Zabawa zabawa (sobota, godz. 21.00)

40-letnia prokurator Dorota pije, by jak sama mówi nie zwariować. Zastaniając się immunitetem, ukrywa wszystkie wykroczenia popełnione pod wpływem. Skutecznie pomaga jej w tym mąż, znany polityk. Studentka Magda lubi ostro imprezować, ale świetnie się uczy i ma świetną pracę, więc nikt nie robi jej z tego wyrzutów. Dla szanowanej chirurga Teresy każdy pretekst jest dobry, żeby się napić. Alkoholu nie odmawia sobie nawet w pracy, w szpitalu dziecięcym, którego jest ordynatorem. Wkrótce w życiu każdej z kobiet nastąpią wydarzenia, po których ich problem przybierze na sile. Czy wspierane przez rodziny i przyjaciół bohaterki zdążą go w porę pokonać?

